Grad Rijeka

PROGRAM ZA MLADE GRADA RIJEKE (2018. - 2022.)

2017.

SADRŽAJ

	Uvod	**1**
1.	**Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja**	**7**
2.	**Zapošljavanje i poduzetništvo**	**19**
3.	**Socijalna i zdravstvena zaštita mladih**	**27**
4.	**Aktivno sudjelovanje mladih u društvu**	**39**
5.	**Kultura i mladi**	**47**
6.	**Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme**	**58**
	Korišteni izvori	**67**
	Članovi radnih skupina	**70**

UVOD

Program za mlade Grada Rijeke proizlazi iz Nacionalnog programa za mlade i temelji se na članku 13. i 19. Zakona o savjetima mladih te na Strategiji razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2014.-2020. godine čime su u ovaj Program uvrštene sve specifičnosti mladih na ovom području.

Mladi su veoma heterogena društvena skupina s različitim interesima i potrebama. Ipak, univerzalno zajedničko obilježje mladih jest njihova životna dob. Iako istraživači nisu jedinstveni u određivanju tzv. granica mladosti, suglasje je postignuto oko određivanja donje granice na 15. godini života, dok se gornja granica za pripadnost mladima najčešće zaustavlja na 30. godini (Ilišin, Spajić-Vrkaš, 2015.). Sukladno Nacionalnom programu za mlade, i Program za mlade Grada Rijeke odnosi se na mlade u dobi od 15 do 30 godina.
Program za mlade Grada Rijeke strateški je dokument koji objedinjuje i razrađuje ciljeve i mjere kojima Grad Rijeka želi odgovoriti na razne potrebe i probleme mladih na lokalnoj razini te općenito poboljšati kvalitetu života mladih. Potrebe, probleme i potencijale mladih u Hrvatskoj identificiralo je tadašnje Ministarstvo socijalne politike i mladih (sadašnje Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku) i prikazalo ih je u istraživačkom izvještaju autorica prof. dr. sc. Vlaste Ilišin s Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu i prof. dr. sc. Vedrane Spajić-Vrkaš s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Struktura mladih u Rijeci

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku i popisa stanovništva iz 2011. godine u Rijeci živi 128.624 osobe, od čega je 21.968 mladih osoba u dobi od 15 do 29 godine. Postotak mladih u Rijeci (17 %) nešto je ispod prosjeka Republike u Hrvatske u kojoj živi ukupno 18,5 % mladih, što jasno sugerira kako je riječ o kvantitativno i kvalitativno značajnoj skupini.

Valja istaknuti kako je posljednji provedeni popis stanovništva iz 2011. godine potvrdio posebnost Rijeke i njezin **status grada različitosti**. Od ukupnog broja Riječana, njih se 82 % deklarira kao Hrvati dok su najveće manjine srpska (6,57 %), bošnjačka (2,06 %) i talijanska (1,9 %). Nadalje, kao pripadnici katoličke vjeroispovijesti deklarira se 71,96 % Riječana, pripadnika pravoslavne vjeroispovijesti ima 6,95 %, muslimanske 4,52 %, a agnostika i ateista ima 10,91 %. U Rijeci tako samo 63.867 stanovnika živi od rođenja u istom naselju dok je njih čak 42.864 doselilo iz drugog grada u Hrvatskoj, a 21.685 iz inozemstva, dok su ostali živjeli unutar Rijeke, ali u različitim naseljima ili je taj podatak nepoznat.

Kod zaposlenih mladih Riječana prisutan je čitav niz djelatnosti i poslova kojima se bave, od kojih prevladava 6 skupina zanimanja. Najveći broj mladih zaposlen je u uslužnim i trgovačkim zanimanjima, njih 27 %. Veliki broj mladih, gotovo 18 %, rade kao znanstvenici, inženjeri i stručnjaci, jednako toliko kao tehničari i stručni suradnici. Njih nešto više od 13 % rade kao administrativni službenici. U obrtničkim zanimanjima i pojedinačnoj proizvodnji zaposleno je 12 % mladih Riječana. Rukovatelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači i sastavljači proizvoda čine 5,5 % zaposlenih. (Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.).

Prema aktivnosti i statusu na tržištu rada, podjednak je broj mladih koji su radno aktivni (zaposleni i nezaposleni) te ekonomski neaktivni (pretežito studenti).
Navedeno predstavlja specifičnost Rijeke koja je pri izradi ovog dokumenta ukomponirana u ciljeve i mjere.

Potrebe mladih u kontekstu globaliziranog svijeta

U svijetu koji se ubrzano mijenja i svakim danom postaje sve povezaniji, mladi su suočeni s novim izazovima poput globalizacije gospodarskog sustava, konkurentnosti, multikulturalnih društava, ekonomskih kriza, **novim zahtjevima** na tržištu rada te s **nedostatnim alatima** i mehanizmima za nošenje s tim izazovima.

Mladi u Hrvatskoj su, osim navedenim procesima suvremenoga društva, opterećeni posljedicama dugogodišnje tranzicije. Kao posljedica takvih uvjeta dolazeće generacije mladih na **sve veću nesigurnost u svome društveno-ekonomskom okruženju** reagiraju povlačenjem u privatnost, snažnijom orijentacijom na obitelj, kao i suzdržanošću prema društvenom i političkom angažmanu (Ilišin, Bouillet, Gvozdanović, Potočnik, 2013).

Mladi se pokazuju kao **vrlo ranjiv segment populacije** jer promjene koje se zbivaju u suvremenom svijetu, gotovo uvijek i svuda, prije i više od drugih pogađaju upravo njih. Navedeno kod mladih dovodi do sve duljeg trajanja institucionaliziranog obrazovanja, neizvjesne mogućnosti zapošljavanja (naročito na sigurnim i dobro plaćenim poslovima), otežanog socioekonomskog osamostaljivanja te odlaganja zasnivanja vlastite obitelji i potom do nedostatnog uključivanja u procese društvenog (političkog) odlučivanja (Ilišin, Spajić-Vrkaš, 2015). Kao posljedica toga, u 2016. godini, među korisnicima socijalne pomoći Grada Rijeke bila je 1.333 socijalno ugrožena mlada osoba.

Među mladima je prisutan fenomen tzv. *produžene mladosti* koju osim faktora poput duljeg institucionaliziranog obrazovanja, uzrokuje otežano i neadekvatno zapošljavanje koje vodi do usporenog socio-ekonomskog osamostaljivanja, odlaganja zasnivanja vlastite obitelji i općenito slabije integracije u ukupni društveni život, čime se perpetuira njihov status **marginalizirane društvene skupine**.

Upravo je **nezaposlenost najveći problem s kojim se mladi suočavaju u hrvatskom društvu** (Ilišin, Spajić-Vrkaš, 2015). Mladim osobama je, uz osnovne uzroke nezaposlenosti kao što su gospodarska kriza, nedostatak novih radnih mjesta i ukupno smanjenje broja zaposlenih, dodatno otežan pristup tržištu rada i zbog **neusklađenosti njihove obrazovne i profesionalne strukture s potrebama tržišta rada**, nedostatka radnog iskustva, neupućenosti u metode traženja zaposlenja te nerazvijenih samoprezentacijskih vještina.

Ranije spomenuto povlačenje mladih iz sfere društvenog i političkog odlučivanja, dodatno povećava nezaposlenost te dovodi do povećanja nesigurnosti mladih u društvu. Kao jedan od velikih problema mladih koji je potrebno adresirati, a koji često proizlazi iz navedenog, jest i visoka **učestalost rizičnih ponašanja** kod mladih.

U nekim segmentima svakodnevnoga života mladi, unatoč specifičnostima **teže homogenizaciji**. Društvena skupina mladih jest temeljni kapital svakog modernog društva te **nositelj pozitivnih promjena**. Naime, riječ je o skupini radno sposobnog stanovništva koje se u velikom dijelu nalazi u životnoj fazi ekonomskog osamostaljivanja te planiranja i zasnivanja vlastite obitelji. Spomenuto se pokazalo kao jedna od osnovnih potreba mladih u smjeru čijeg je zadovoljavanja i razvijen ovaj strateški dokument.

Također, mladi pokazuju **homogenizaciju pri identificiranju glavnih, ranije spomenutih, problema** poput nezaposlenosti, neusklađenosti obrazovanja s tržištem rada te nedovoljnim sudjelovanjem u donošenju političkih odluka koje se odnose na njih. Osim toga, iako su mladi načelno nezainteresirani za politiku i razočarani političkim elitama, svjesni su kako u današnjim uvjetima nije moguće postići promjene ukoliko nema političke volje, odnosno ukoliko se političari i političke stranke ne obvežu na stvaranje odgovarajućih pravnih, organizacijskih i materijalnih pretpostavki za uključivanje i osnaživanje mladih, čime pokazuju određeni stupanj građanske i političke zrelosti.

Bez obzira koju vrstu i količinu obveza mladi imaju, **slobodno vrijeme mladima predstavlja važan dio njihove svakodnevice**, odnosno stila života kojeg definira ono što pojedinac radi, na što troši vrijeme, energiju i novac, kako se zabavlja, stvara navike, njeguje zdravlje i izgled te također predstavlja važan segment ovog dokumenta.

Zadaće lokalne zajednice

Europska komisija prepoznaje **neprocjenjivu važnost mladih** koji su definirani kao temelj za razvoj buduće Europe, osobito u kontekstu prisutnog starenja stanovništva (European Commission, 2015). Potrebno je osigurati provođenje javnih politika za mlade te time im osigurati alate i mehanizme koji će u konačnici osigurati razvoj čitavog društva, osobito u kontekstu gospodarske i društvene krize kojoj svjedočimo. Grad Rijeka u svojem djelovanju kontinuirano prepoznaje neprocjenjivu važnost mladih kao glavne pokretačke sile napretka u društvu, ali i potrebu njihova osnaživanja za aktivno sudjelovanje u zajednici. Naime, upravo je **lokalna zajednica bitna karika u unapređenju kvalitete života mladih.**

Pretvaranje svijeta u svijet znanja ne zahtijeva samo nove obrasce rada i nove profile radnika, s novim i drukčijim vještinama, već uključuje i ohrabrivanje ljudi da budu **aktivno uključeni** u različite procese na svim razinama. Promoviranje šire ideje aktivnog uključivanja jača značenje pripadanja u zajedničkoj društvenoj i kulturnoj zajednici i vodi do razvoja aktivnoga građanstva, čiji je cilj da ljudi projekt oblikovanja budućnosti uzmu u vlastite ruke. Upravo aktivni i osnaženi mladi jedan su od odgovora na izazove koje nam donosi budućnost te su ključni za razvoj inkluzivnih i demokratskih društava.

Stoga je **odgovornost vlasti i institucija na svim razinama osnažiti strukture mladih** te nastaviti razvijati okvir suradnje u području mladih koji bi odgovarao njihovim potrebama i resursima, posebno na području politike mladih i pitanja koja se tiču mladih (Sočo, 2011.). S tim su također povezani zahtjevi mladih za sudjelovanjem učenika i studenata u odlučivanju o obrazovanju na svim razinama, odnosno uzimanje u obzir njihova mišljenja prije donošenja odluka koje ih se tiču, kao i provođenje posebnih informativnih kampanja za mlade, ali i zakonsko uvođenje obvezne zastupljenosti mladih (tzv. kvota) u tijelima vlasti na svim razinama (Spajić-Vrkaš, 2013).

Proces izrade Programa za mlade Grada Rijeke

Glavni cilj bio je izraditi dokument koji je potekao od mladih i koji odgovara na njihove želje i potrebe. Iz tog su razloga u svakoj fazi izrade aktivno uključeni mladi i organizacije koje se bave mladima te Savjet mladih Grada Rijeke kao neprocjenjivo važni partneri. Prvi korak izrade Programa za mlade podrazumijevao je određivanje radnih skupina koje će aktivno sudjelovati u izradi istog. Radne skupine oblikovane su na način da obuhvate sve sudionike koji su uključeni ili mogu doprinijeti stvaranju i implementaciji politika za mlade. Bilo je stoga, uz same mlade, potrebno uključiti predstavnike lokalne samouprave koji su zaduženi za donošenje i provedbu politika za mlade te predstavnike zainteresirane javnosti koji mogu dati pozitivan doprinos ovoj temi. Izrada Programa odvijala se kroz strukturirane radionice koje su koordinirali predstavnici gradske uprave.

Ovaj važan strateški dokument određen je ciljevima koji su definirati zadacima, vremenskim rokovima i nositeljima istih, odnosno sastoji se od skupa aktivnosti koje se trebaju ostvariti kako bi se zadovoljile potrebe i želje mladih te poboljšali položaj i prilike mladih osoba u Rijeci.

Korištena metodologija sastojala se od sljedećih koraka, od kojih se svaki veže na onaj sljedeći:

1. VIZIJA

Prvi je zadatak aktivnih sudionika radionica bio metodom *Oluja ideja* zajednički odrediti **opći cilj**, odnosno idealnu sliku života mladih kojoj će ovaj strateški dokument postavljenim specifičnim ciljevima doprinijeti.

2. IDENTIFICIRANJE PROBLEMA

Drugi je korak bio identificirati specifične probleme i nezadovoljene potrebe mladih na koje će se ovim dokumentom odgovoriti. *Olujom ideja* iznjedreni su razni problemi mladih koji su potom grupirani u određene kategorije.

3. DEFINIRANJE CILJEVA

Potom se pristupilo izradi ciljeva na način da se identificirani problemi, odnosno trenutna negativna situacija, pretvore u ciljeve, odnosno u željenu pozitivnu situaciju.

4. RAZRAĐIVANJE AKTIVNOSTI I REZULTATA

Razrađivanje aktivnosti i zadataka te njihovih rezultata podrazumijevalo je osmišljavanje inovativnih rješenja identificiranih problema predlažući i opisujući konkretne akcije (aktivnosti, programe i sl.) koje će se provesti tijekom razdoblja na koje se Program odnosi. Naglasak je stavljen na razmišljanje *izvan okvira*, a definirani rezultati su postavljeni kao konkretni, mjerljivi i realistični u odnosu na razdoblje provedbe Programa.

5. RELAVANTNI DIONICI

Prilikom promišljanja o aktivnostima, uz svaku su aktivnost popisani suradnici koji su, uz nositelje aktivnosti, nužni za njezinu provedbu i koje je neophodno uključiti zbog doprinosa koji mogu dati i njihove uloge u životu mladih i društvu.

6. PREDUVJETI I PRETPOSTAVKE

Osim dionika, definirani su i preduvjeti u zajednici koji moraju biti zadovoljeni da se navedena aktivnost provede (infrastruktura, legislativa, institucije, financije) te pretpostavke, odnosno vanjski čimbenici koji utječu na uspjeh provedbe, no nalaze se izvan utjecaja provoditelja aktivnosti. Navedeno je bilo izrazito važno jasno predvidjeti i definirati kako bi se osigurala provedivost mjera i održivost rezultata.

7. INDIKATORI PROVEDBE

Nakon definiranih ciljeva i aktivnosti određeni su indikatori provedbe, odnosno pokazatelji kojima se može pratiti uspješnost provedenih mjera (način mjerenja ostvarenja neposrednih rezultata provedenih mjera). To je ključno za kvalitetno praćenje provođenja ovog strateškog dokumenta.

Nakon ovih osam koraka, završena je prva faza izrade Programa koja je rezultirala prvom verzijom Programa za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2018.-2022.

8. STRUKTURIRANI DIJALOG

U drugoj fazi izrade, mladi su također aktivno konzultirani i uključeni putem procesa strukturiranog dijaloga na način da su još jednom dobili priliku komentirati i predlagati izmjene i dopune prve verzije dokumenta. Na ovaj način nastojalo se obuhvatiti i uključiti i one mlade osobe koje nisu sudjelovale na radionicama izrade Programa. Naime, mladi su, kao što je ranije spomenuto, vrlo heterogena skupina te je ovime osigurana široka uključenost različitih podskupina kako bi se svaki glas čuo, argumentirao i razmotrio.

Strukturirani dijalog jest proces u kojem tijela lokalne vlasti neposredno konzultiraju mlade ljude o temama i politika koje su im od velike važnosti i o kojima ovisi njihov status i boljitak u društvu. Struktura dijaloga, odnosno teme koju su diskutirane, unaprijed su definirane na način da su slijedile teme, ciljeve i mjere postavljene u dokumentu. Proces je vodila udruga Delta, organizacija civilnog društva s dugogodišnjim iskustvom u radu s mladima te provođenju strukturiranog dijaloga. Proces je bio vrlo uspješan i konstruktivan, a mladi su još jednom imali priliku iznijeti svoja promišljanja o politikama za mlade određenima dokumentom.

9. SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Druga faza izrade iznjedrila je revidiran dokument u koji su ukomponirani savjeti i mišljenja mladih dobivenih prilikom procesa strukturiranog dijaloga. U želji da se postigne maksimalna transparentnost ciljeva Programa za mlade i ponovno poveća uključenost mladih, ali i svih

zainteresiranih građanki i građana Rijeke, provedeno je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, odnosno e-Konzultacije. Navedeno predstavlja važan alat kojim je građanima omogućeno izravno sudjelovanje u izradi i donošenju važnih strateških dokumenata poput ovog. Mladima, ali i građanima općenito, kroz 30 dana omogućeno je uključivanje u izradu dokumenta kojim se uređuje njihov položaj, odgovara na njihove potrebe i osigurava prosperitet mladih čime se dugoročno zadovoljava interes i dobrobit svih Riječanki i Riječana.

Ovime je zaokružen proces izrade Programa za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2018.-2022., a koji se bazirao na načelima inkluzivnosti, dobrog upravljanja te osiguravanja uvjeta za boljitak mladih, ali i svih građanki i građana Rijeke.

Ovaj se Program fokusira na definiranje zadataka pojedinih odjela i javnih ustanova u ispunjavanju međunarodnih, ustavnih i zakonskih obveza Republike Hrvatske u vezi s mladima, poboljšanje kvalitete života svih građana, a posebice mladih, uvažavajući njihove interese, a prema europskim standardima i modelima dobre prakse, uključivanje što većeg broja mladih u procese odlučivanja, posebice o potrebama i problemima mladih, mobiliziranje svih potencijala u društvu, posebice mladih i najkreativnijih članova zajednice, stvaranje uvjeta za afirmaciju mladih u Rijeci te smanjenje njihovog iseljavanja.

Lokalni program za mlade Grada Rijeke odnosi se na četverogodišnje razdoblje, što predstavlja srednjoročni period planiranja i prikaz potrebnih ostvarenih ciljeva do kraja tog razdoblja, dok će se za svaku godinu od 2018. do 2022. posebno donijeti akcijski (godišnji) planovi koji će sadržavati detaljnu razradu ciljeva i aktivnosti navedenih u ovom dokumentu, ovisno o njihovom vremenskom rasporedu. Ipak, treba naglasiti da je kraj planiranog razdoblja od četiri godina samo početak za novi ciklus planiranja.

1. Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja

Republika Hrvatska u svojim strateškim dokumentima prepoznaje obrazovanje kao ključ za dugoročnu društvenu stabilnost i ekonomski napredak te se obvezuje sadržajno i organizacijski inovirati odgojno-obrazovni sustav s osloncem na koncept cjeloživotnog učenja koji omogućuje svakom pojedincu iz bilo koje dobne skupine stalan pristup obrazovanju i priznavanje različitih oblika učenja. U nadolazećem razdoblju očekuju se **značajne promjene** državnih politika u sferi obrazovanja.

Kvalitetno obrazovanje je preduvjet za stjecanje kompetencija potrebnih za uspjeh pojedinca u društvu i uspjeh cjelokupnog društva u suvremenom svijetu. Otvoreno svjetsko tržište rada traži visokokvalificiranu i mobilnu radnu snagu čija konkurentnost ovisi o stjecanju posebnih znanja i vještina, kao i o razvijenosti generičkih ili transverzalnih kompetencija koje olakšavaju učenje i nakon sustavnog školovanja. **Cjeloživotno učenje** radi stjecanja novih znanja i vještina predstavlja sigurniji put do zadovoljavanja osobnih i profesionalnih potreba i interesa. Načela obrazovnih strateških dokumenta u EU, kao i u RH usmjerena su razvijaju kompetencija za cjeloživotno učenje.

Kako se ističe u istraživačkom izvještaju Ministarstva socijalne politike i mladih o Potrebama, problemima i potencijalima mladih u Hrvatskoj (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.), **cjeloživotno učenje** osigurava bolju prilagođenost stalnim promjenama tržišta rada, odnosno novinama u strukturi i sadržaju postojećih zanimanja, veće iskorištavanje mogućnosti zapošljavanja u društveno i kulturno različitim kontekstima, aktivnije sudjelovanje u odlučivanju i veću društvenu uključenost. U uvodu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije – Nove boje znanja (NN 124/14) navodi se važnost cjeloživotnog učenja, kao osnovni strateški cilj obrazovnih politika.

Ipak, formalno obrazovanje je središnji dio **nacionalnog sustava obrazovanja** kojim se znanja, vještine i vrijednosti korisne za društvo sustavno i planski prenose na djecu i mlade od predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske do sveučilišne razine, ali uključuje i obrazovanje odraslih. Ono se provodi u skladu sa zakonskim i drugim pravnim propisima Republike Hrvatske.

Prema istraživanju o potrebama mladih iz 2015. godine (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.) te identificiranim problemima radne skupine za navedeno poglavlje, zahtjevi mladih se u kontekstu sustavne **podrške obrazovanju** poglavito odnose na financiranje školovanja, koje osigurava dostupnost obrazovanja mladima te njihov ostanak u obrazovnom sustavu i nakon obveznog školovanja.

Sukladno specifičnosti skupine na koju se ovaj Program odnosi te nadležnosti Grada Rijeke, **djelovanje Grada** će se u nadolazeće četiri godine ponajprije odnositi na osiguranje preduvjeta za nastavak školovanja i ostanak u sustavu formalnog obrazovanja za mlade grada Rijeke, poticanje razvoja obrazovnih programa koji odgovaraju na šire društvene potrebe i usmjereni su na praktično usvajanje znanja te stvaranje poticajnog okruženja za osnaživanje mladih u gradu Rijeci. Više o navedenim ciljevima pronađite u nastavku, kao i pripadajuće mjere i zadatke za četverogodišnje razdoblje.

Osiguranje preduvjeta za nastavak školovanja i ostanak u sustavu formalnog obrazovanja za mlade grada Rijeke

Republika Hrvatska po **udjelu visokoobrazovanog stanovništva** u ukupnoj populaciji znatno zaostaje za razvijenim europskim zemljama. Iako se nekoliko godina nakon pristupanja Bolonjskoj deklaraciji (2001.) naglo povećao broj studenata, te promjene nisu bile praćene odgovarajućim infrastrukturnim poboljšanjima. Ograničavanje zapošljavanja i niz drugih propusta, uključujući smanjenje proračunskih izdvajanja za visoko obrazovanje ispod razine održivosti, doveli su sektor u ozbiljnu krizu (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.).

Jedan od uzroka niskog udjela visokoobrazovanih u Hrvatskoj treba tražiti i u napuštanju škole razmjerno velikog broja mladih već nakon obveznog obrazovanja, a osobito nakon srednje škole u kojoj ili uopće nisu stekli kvalifikacije ili su stekli one kvalifikacije koje ih ne čine dovoljno konkurentnim na tržištu radne snage. Prema izvještaju Europske komisije *Eurydice - Facts and Figures* (2014.), Hrvatska je jedina članica Europske unije s ispodprosječnim udjelom visokoobrazovanog stanovništva u kojoj pravni propisi, uključujući Ustav, ograničavaju opće i **obvezno obrazovanje** na samo osam godina školovanja.

Sukladno rezultatima istraživanja Ministarstva socijalne politike i mladih (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.), više od jedne trećine (35 %) mladih je u vrijeme provedbe istraživanja već bilo izvan obrazovnog sustava ili je imalo namjeru ranije prekinuti školovanje. Na pitanje o razlozima takve odluke više od polovice mladih je kao razlog napuštanja škole navelo siromaštvo ili **financijske poteškoće** s kojima se suočava njihova obitelj.

Iako nema zakonskih obveza u srednjem i visokom školstvu, Grad Rijeka od svog osnutka sustavno ulaže u obrazovanje mladih, studenata i srednjoškolaca s prebivalištem na području grada Rijeke. Posebna pažnja posvećuje se **stipendiranju** darovitih učenika i studenata, učenika i studenata koji primaju stipendije prema socijalnom kriteriju te studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Time Grad Rijeka potvrđuje ostvarenje jednog od svojih prioriteta – *ulaganje u znanje mladih*.

Osim prepoznate potrebe za ulaganjem u znanje mladih, Grad Rijeka je prepoznao važnost **socijalne zaštite** svojih mladih sugrađana osiguravajući im potrebne uvjete za nastavak školovanja i dulji ostanak u sustavu formalnog obrazovanja. Naime, Grad Rijeka je, unatoč kriznim vremenima, u mandatnom razdoblju od 2013. do 2017. godine zadržao svoj socijalni program s ciljem socijalne zaštite građana kojima su na raspolaganju ukupno 19 prava. Od izuzetne je važnosti socijalno ulaganje u budućnost djece i mladih kroz niz mjera kojima im Grad olakšava obrazovanje i pomaže ih izjednačiti s vršnjacima koji žive u znatno povoljnijim životnim uvjetima. Socijalnim programom Grada Rijeke izravno ili neizravno štiti se godišnje neznatno manje od 9 tisuća kućanstava (cjelokupna kućanstva ili njihove pojedine članove), odnosno približno 12 % svih riječkih kućanstava, za što Grad izdvaja i preko 30 milijuna kuna godišnje.

Za **mlade obitelji** s djecom od velikog značaja je sustav dječjih vrtića u Gradu Rijeci. Grad Rijeka kontinuirano sufinancira djelatnosti Dječjeg vrtića Rijeka nastojeći na taj način zadržati istu cijenu programa predškolskog odgoja koju plaćaju roditelji, ovisno o mjesečnim prihodima, a sufinancirala se i predškolska djelatnost dječjih vrtića drugih osnivača. U proračunu za 2017. godinu osigurano je za predškolsku djelatnost Dječjeg vrtića Rijeka

120,5 milijuna kuna. U riječkim vrtićima uvedeno je niz novih programa, igraonica i projekata te je povećan kapacitet odgojnih skupina djece s teškoćama u razvoju autističnog spektra. Nadalje, izgradnja novih i adaptacija postojećih dječjih vrtića iznimno je važna za osiguranje sustavne skrbi o djeci u našem gradu. Takvim sustavnim ulaganjem Dječji vrtić Rijeka povećat će svoje kapacitete koji su im prijeko potrebni, osiguravajući i mjesta za djecu mladih roditelja.

Poticanje razvoja obrazovnih programa koji odgovaraju na šire društvene potrebe i usmjereni su na praktično usvajanje znanja

S prihvaćanjem ideje o društvu i ekonomiji znanja u uvjetima **globalne konkurentnosti**, obrazovanje postaje ključno za razvoj visoko konkurentnih ljudskih resursa. Ukoliko se priklonimo tezi da razvoj suvremenog društava ovisi o konkurentnosti, konkurentnost o ljudskim potencijalima, a potencijali o obrazovanosti stanovništva, onda samo osiguranje dostupnosti višeg i visokog obrazovanja za sve danas više nije dovoljno za osiguranje društvenog razvoja, naveli su mladi u istraživanju Ministarstva socijalne politike i mladih (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.).

Drugim riječima, jednaku pozornost treba posvetiti **kvaliteti obrazovanja** mjerenoj ishodima ili postignućima pojedinca. Na pitanja što određuje kvalitetu obrazovanja i kako se ona promiče nema jedinstvenog odgovora ni među stručnjacima ni među *policy-makerima*, a mladi mogućnosti unaprjeđenja kvalitete obrazovanja vide upravo u njegovoj funkciji pripreme za život i stjecanja konkurentnih *know-how* kompetencija, što uključuje zahtjev za povezivanjem nastave u školama i fakultetima s praktičnim radom, prilagodbu svih razina i oblika obrazovanja potrebama svakodnevnog života te uvođenje obveze rada u zajednici. Unaprjeđenje kvalitete obrazovanja povezano je i s duljim obrazovnim iskustvom.

Iz navedenih razloga proizlazi kako svi **relevantni akteri** obrazovanja moraju sudjelovati u odlučivanju, za učenje se trebaju koristiti svi resursi koji postoje i izvan formalnog obrazovnog sustava, poput organizacija civilnog društva te se civilna misija obrazovnih ustanova ne smije zanemariti. Između 55 % i 70 % mladih tako predlaže da hrvatski učenici i studenti više sudjeluju u procesima odlučivanja od institucionalne i lokalne do državne razine, da rad u zajednici i za zajednicu postane dio redovite nastave te da se programi organizacija civilnog društva više integriraju u formalni sustav obrazovanja (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.). **Civilno društvo** ima važnu ulogu u predlaganju rješenja za zadovoljavanje potreba građana, naročito onih koje javne ustanove i institucije ne mogu zadovoljiti. Dapače, bez sudjelovanja organizacija civilnoga društva u zadovoljavanju javnih potreba građana, a posebno mladih, nemoguće je planirati i uskladiti ulaganja u mlade sa stvarnim potrebama mladih. Drugim riječima, udruge su ključni dionik u planiranju javnih politika za i s mladima, a lokalne vlasti imaju obvezu stvaranja djelotvornih mehanizama i standarda koji će unaprijediti međusektorsku suradnju na svom području.

Rijeka se naziva, i to punim pravom, **sveučilišnim gradom**. *Strategijom razvoja Grada (2014.-2020.)*, Grad Rijeka prepoznaje velik razvojni potencijal Sveučilišta u Rijeci, posebice u realizaciji projekata drugog strateškog cilja (*Na temeljima društva znanja i novih tehnologija razviti konkurentno gospodarstvo*). Djelovanjem brojnih institucija Sveučilišta u Rijeci, odnosno djelatnostima poput ustrojavanja i izvođenja studijskih programa, osiguravanja

smještaja, prehrane i poslova studentima, psihološku i novčanu podršku nastoji se studentima pružiti što je moguće bolje obrazovanje te poboljšati uvjete za njihov daljnji intelektualni, etički, osobni i društveni razvoj.

Osim kontinuiranog rada visokoškolskih institucija u gradu Rijeci, snažan zamah u izgradnji modernog sustava Sveučilišta u Rijeci svakako je izgradnja **Sveučilišnog kampusa na Trsatu**. Zahvaljujući viziji razvoja Rijeke kao grada mladih i grada znanja, Grad Rijeka je do sada, ustupanjem nekretnina, oslobađanjem od plaćanja komunalne naknade i izgradnjom cestovne i ostale infrastrukture u područje sveučilišnog Kampusa na Trsatu uložio više od 133,2 milijuna kuna vezanih uz razvoj ovog projekta. Također, za izgradnju nove Sveučilišne bolnice, Grad Rijeka je napravio sve pripremne aktivnosti u svojoj nadležnosti, kao i pripremio cjelokupnu dokumentaciju potrebnu za nastavak izgradnje 2. faze Sveučilišne avenije.

Osim navedenih kapitalnih projekata Grad Rijeka sa Sveučilištem ima čitavu paletu zajedničkih aktivnosti. Posebno treba istaknuti rad **Zaklade Sveučilišta u Rijeci** čiji je jedan od osnivača i Grad Rijeka. Zaklada podržava mnoge aktivnosti na Sveučilištu za koje ne postoji potpora države, a koje se odnose na sva tri područja djelovanja i sveučilišnog života: nastavno, istraživačko i služenje zajednici u kojoj djeluje.

Također, Grad Rijeka u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci i udrugama civilnog društva nastoji pokrenuti projekte koji će doprinijeti popularizaciji **STEM područja**. Aktivnosti za poticanje razvoja vještina u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici provode se u okviru START-UP inkubatora, DaNTe konferencija, Microsoft Start Up akademije, novih i inovativnih projekata i inicijativa. Brojne države rade na popularizaciji **STEM obrazovanja** već od vrtićke dobi, jer potreba za zapošljavanjem STEM stručnjaka svakodnevno raste, dok interes mladih za upisivanje prirodoslovnih fakulteta i odabira karijera u tom području ne prati trend u istom omjeru. U Hrvatskoj je provođenje aktivnih mjera za jačanje STEM obrazovanja uvršteno u smjernice Vlade RH i drugih nadležnih tijela.

Stvaranje poticajnog okruženja za osnaživanje mladih u gradu Rijeci

Gorući **problemi** današnje generacije mladih u Hrvatskoj su ranije napuštanje formalnog sustava obrazovanja, nezaposlenost, nizak životni standard, sve veće socijalne razlike, gospodarski i zdravstveni problemi, politička pasivnost i općenito nepovoljne životne okolnosti s kojima se susreću (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.).

Ipak, mladi su **optimistični** u svojim stavovima i imaju prvenstveno povjerenja u moć obrazovanja kao instrumenta promjene u svim bitnim segmentima njihova života. Točnije, obrazovanje je za njih sigurno sredstvo za ostvarivanje privatnih, profesionalnih, društvenih i političkih potreba i interesa pojedinca. Sukladno povjerenju koje gaje prema obrazovanju i profesionalnim kompetencijama, mladi su skloni vjerovati da je izlaz iz sveopće krize u kojoj se Hrvatska nalazi moguć pod uvjetom da se u tu svrhu više iskoriste potencijali postojećih stručnjaka, ali i mladih (43 %), budući da o rješenju sadašnjem problema ovisi njihov život u budućnosti (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.).
Poznavanje i aktivno korištenje novih tehnologija u današnje vrijeme je nužna vještina kojom mladi trebaju raspolagati, ne samo zbog posla, već zbog činjenice da nove tehnologije

predstavljaju neizostavni dio socijalizacije mladih u svijetu. Drugim riječima, od mlade se generacije zahtijeva vrhunska informatička pismenost, što dodatno doprinosi njihovoj boljoj informiranosti i aktivnijem uključivanju u društveni život. Također, statistički podaci pokazuju da tržišna konkurentnost mladih u velikoj mjeri ovisi o njihovoj informatičkoj osposobljenosti, njihovim znanjima te o spremnosti društva, lokalne zajednice i obrazovnog sustava da im omoguće stjecanje tih vještina i prilagodbu novim trendovima.

Cilj je privući programe koji se događaju u EU gradovima u organizaciji Microsofta kao što je program ***DigiGirlz*** za učenice osnovnih i srednjih škola tijekom kojeg učenice imaju priliku uvidjeti da je IT zabavan i da predstavlja puno više od pisanja kodova. Učenice se upoznaju s modernom tehnologijom, računalnim alatima i tehnološkim rješenjima, a od uspješnih menadžerica iz Microsofta i drugih tvrtki mogu iz prve ruke saznati o njihovom karijernom putu.

Prema podacima *Microsofta* Hrvatska, „danas u EU tek 30 % ženske populacije radi u IT sektoru, a prema nekim globalnim istraživanjima, samo 14,5 % djevojaka u srednjoj školi kaže da žele graditi karijeru u IT-u. S druge strane, žene igraju važnu ulogu u globalnim ekonomskim promjenama te bi, prema procjenama EU, izjednačavanje broja žena i muškaraca u IT zanimanjima rezultiralo povećanjem godišnjeg BDP-a EU za 9 milijardi eura. Događanjem *DigiGirlz* želi se djevojke zainteresirati za tehnologiju, potaknuti ih da se u većoj mjeri odlučuju za zanimanja u IT-u te razbiti stereotip da je to područje, odnosno STEM i tehnologija općenito, muško područje“.

Kako bi se glasovi mladih čuli i kako bi se njihove potrebe prenijele donositeljima odluka, poticanje mladih razvojem sustava informiranja jedan je od ključnih zaključaka radne skupine u području obrazovanja. Iz spomenutih istraživanja razvidno je kako mladi preferiraju ona rješenja i akcije koje pridonose povećanju njihovih kompetencija i koje su ciljano usmjerene na njihovu generaciju. Tako većina mladih (njih 70 %) vidi potrebu za postojanjem **infrastrukture** za djelovanje mladih u svakom većem mjestu u Hrvatskoj koja bi im osigurala kreativno-edukativne i savjetodavno-informativne sadržaje te provedbu aktivnosti po mjeri mladih (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.). Začetak stvaranja takve infrastrukture radna skupina Grada Rijeka vidi u delegiranju kompetentne osobe u jedinicama lokalne vlasti koja bi koordinirala sve aktivnosti za mlade, bavila se temama od interesa za mlade te usko surađivala s mladima i ostalim relevantnim dionicima na realizaciji projekata i programa za koji mladi iskažu potrebu.

CILJEVI I MJERE

CILJ 1: Osigurati preduvjete za nastavak školovanja i poticanje ostanka u sustavu formalnog obrazovanja za mlade grada Rijeke

MJERA 1.1.	**Unaprijediti sustav stipendiranja učenika i studenata prema socijalnim kriterijima sukladno utvrđenim potrebama**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb • Odjel gradske uprave za financije
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Rujan tekuće godine (školske / akademske)	Utvrđivanje broja učenika i studenata koji udovoljavaju socijalnim kriterijima sukladno podacima Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb Grada Rijeke (učenik / student čije je kućanstvo korisnik zajamčene minimalne naknade sukladno zakonu kojim se uređuje socijalna skrb ili je korisnik prava iz socijalnog programa Grada Rijeke po osnovi uvjeta prihoda, sukladno odluci Gradskog vijeća Grada Rijeke kojim se uređuje socijalna skrb)
Listopad/ Studeni tekuće godine (školske / akademske)	Objava i promidžba natječaja za stipendiranje učenika i studenata prema socijalnim kriterijima u cilju olakšavanja školovanja mladim ljudima koji dolaze iz obitelji nepovoljnog socijalnog statusa sukladno utvrđenim potrebama te provedba postupka izbora stipendista
Prosinac tekuće godine (školske / akademske)	Potpisivanje Ugovora o stipendiranju i organiziranje i provedba prijema za nove stipendiste Grada Rijeke
Kontinuirano	Isplata stipendija sukladno Ugovoru o stipendiranju i Odluci Grada Rijeke o stipendiranju učenika i studenata prema socijalnim kriterijima
INDIKATORI PROVEDBE	• Utvrđen broj stipendija koji će se dodijeliti u tekućoj školskoj / akademskoj godini učenicima i studentima prema socijalnim kriterijima • Objavljen natječaj za stipendiranje učenika i studenata nižeg socioekonomskog statusa na mrežnim stranicama Grada Rijeke u listopadu tekuće školske / akademske godine • Povećan broj dodijeljenih stipendija za učenike i studente nižeg socioekonomskog statusa za 10 % za tekuću školsku / akademsku godinu

MJERA 1.2.	**Zadovoljiti potrebe mladih obitelji za organiziranom skrbi za djecu kroz organiziranje i financiranje programa odgoja i obrazovanja na području grada Rijeke**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
SURADNICI U PROVEDBI	• Osnovne škole u gradu Rijeci • Ustanove predškolskog odgoja i obrazovanja na području grada Rijeke • Odjel gradske uprave za gospodarenje imovinom • Dom mladih Rijeka
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Svibanj tekuće pedagoške godine	Analiza postojećih kapaciteta u ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja na području grada Rijeke
Kontinuirano	Reorganizacija Dječjeg vrtića Rijeka, nadogradnja postojećih i povećanje smještajnih kapaciteta u ustanovama predškolskog odgoja u gradu Rijeci u skladu s identificiranim potrebama
Lipanj, 2019.	Razrada mjerila za sudjelovanje mladih roditelja u ekonomskoj cijeni programa produženog boravka i cjelodnevnog odgojno-obrazovnog rada u osnovnim školama kojima je osnivač Grad Rijeka i izmjena relevantnih odluka
Kontinuirano	Uključivanje djece mladih roditelja u programe organiziranog kvalitetnog slobodnog vremena u Domu mladih Rijeka
INDIKATORI PROVEDBE	• Izrađena analiza postojećih kapaciteta u ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja na području grada Rijeke • Povećani kapaciteti ustanova za 25 % • Razrađena mjerila za sudjelovanje mladih roditelja u ekonomskoj cijeni programa produženog / cjelodnevnog boravka • Osigurani preduvjeti za organiziranu skrb djece mladih roditelja u ustanovama grada Rijeke koji se bave odgojem i obrazovanjem

MJERA 1.3.	**Doprinos Grada Rijeke poboljšanju studentskog standarda**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem Odjel gradske uprave za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenje Odjel gradske uprave za gospodarenje imovinom Odjel gradske uprave za komunalni sustav
SURADNICI U PROVEDBI	• Zaklada Sveučilišta u Rijeci • Sastavnice Sveučilišta u Rijeci

	• Institut za razvoj obrazovanja • Organizacije civilnog društva
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano tijekom akademske godine	Novčana potpora studentima sukladno raspisanim natječajima Zaklade Sveučilišta u Rijeci
Kontinuirano tijekom akademske godine	Stipendiranje studenata prema kriteriju darovitosti i potreba utvrđenih u ustanovama Grada Rijeke
Kontinuirano tijekom akademske godine	Sufinanciranje manifestacija u gradu Rijeci s ciljem popularizacije Sveučilišta, grada, znanosti te promidžbe širenja pristupa visokom obrazovanju i poticanja međunarodne mobilnosti
Prosinac, 2019.	Nastavak ulaganja u razvoj Kampusa Sveučilišta u Rijeci
INDIKATORI PROVEDBE	• Alocirano 100.000,00 kn godišnje za podršku radu Zaklade Sveučilišta u Rijeci • Objavljen natječaj za stipendiranje darovitih studenata • Objavljen natječaj za studente koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za potrebe ustanova Grada Rijeke • Potpisano 12 ugovora o sufinanciranju značajnih manifestacija za studente grada Rijeke • Uloženo 9.400.000,00 kn u razvoj Kampusa Sveučilišta u Rijeci

CILJ 2: Poticati razvoj obrazovnih programa koji odgovaraju na šire društvene potrebe i usmjereni su na praktično usvajanje znanja

MJERA 2.1.	**Uspostaviti partnerstvo Sveučilišta u Rijeci i Grada Rijeke s ciljem povezivanja Sveučilišta sa širom zajednicom**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
SURADNICI U PROVEDBI	• Sveučilište u Rijeci • Odjeli gradske uprave
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Listopad, 2018.	Potpisivanje Sporazuma o suradnji između Grada Rijeke i Sveučilišta u Rijeci kojim su definirane obveze potpisnika
Kontinuirano	Uključivanje pripadnika akademske zajednice u projekte kojima je Grad Rijeka nositelj (uključujući i studente)
Kontinuirano	Organizacija i provedbe inovativnih metoda poučavanja, poput projektne nastave, društveno korisnog učenja i sl.

INDIKATORI PROVEDBE	• Definirana prava i obveze Sveučilišta u Rijeci i Grada Rijeke potpisivanjem Sporazuma o suradnji • Realizirano 4 projekata čijoj provedbi su aktivno doprinijeli i predstavnici akademske zajednice • Osmišljen i proveden 1 kolegij čije su inovativne metode poučavanja odgovorila na potrebe lokalne zajednice

MJERA 2.2.	**Intenzivirati suradnju s organizacijama civilnog društva koje se bave provedbom raznih odgojno - obrazovnih programa**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
SURADNICI U PROVEDBI	• Ured Grada • Organizacije civilnog društva
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2021.	Izraditi javno dostupnu bazu treninga, edukacija i drugih programa cjeloživotnog učenja za mlade koje nude organizacije civilnog društva na području grada Rijeke
Kontinuirano	Uključiti organizacije civilnog društva u osmišljavanje i provedbu obrazovnih projekata i programa
INDIKATORI PROVEDBE	• Izrađena javno dostupna baza edukacija koje provode organizacije civilnog društva na www.rijeka.hr • Pripremljeno 4 projektna prijedloga u suradnji s organizacijama civilnog društva

MJERA 2.3.	**Popularizirati STEM područje i informatiku**
NOSITELJ	Zavod za informatičku djelatnost
SURADNICI U PROVEDBI	• Organizacije civilnog društva • Sveučilište u Rijeci • Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo • Ured Grada
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Listopad za sljedeću godinu	U Godišnji plan raspisivanja natječaja za financiranje programa i projekata udruga od interesa za Grad Rijeku uključiti predstavnika Zavoda za informatičku djelatnost Grada Rijeke te planirati kriterije, mjerila i postupke financiranja i ugovaranja odgojno-obrazovnih programa za mlade koje provode organizacije civilnog društva, a koji se odnose na radionice programiranja, popularizaciju STEM područja kroz medije, održavanje radionica za učenike i za javnost
Rujan za sljedeću godinu	Organizirati *Microsoft StartUp* Akademiju odnosno *Microsoft* program *YouthSpark* koji ima za cilj osnažiti mlade ljude diljem svijeta da ostvare svoj potencijal

Rujan za sljedeću godinu	Organizirati *DigiGirlz* aktivnosti za učenice osnovnih i srednjih škola kako bi se upoznale s modernom tehnologijom te od uspješnih IT stručnjakinja doznale kako mogu graditi karijeru u IT sektoru
Listopad tekuće godine	Uključiti profesore informatike srednjih škola, učenike i studente u organizaciju i sudjelovanje na konferenciji *DaNTe* – Dani novih tehnologija
INDIKATORI PROVEDBE	• Financirano 4 programa preko javnih potreba koji imaju za cilj popularizaciju IT-a i STEM-a • 40 polaznika godišnje pohađalo MSSA i YouthSpark • Organizirana 4 događanja *DigiGirlz*, na kojima je prisustvovalo 100 učenica. • 50 učenika i studenata sudjelovalo na konferenciji *DaNTe*

CILJ 3: Doprinijeti stvaranju poticajnog okruženja za osnaživanje mladih u gradu Rijeci

MJERA 3.1.	**Osigurati djelovanje koordinatora/ice za mlade unutar Grada Rijeke**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjeli gradske uprave • Organizacije civilnog društva • Sveučilište u Rijeci • Srednje škole u gradu Rijeci • Ustanove koje provode programe cjeloživotnog učenja
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Siječanj 2018.	Izmjena relevantnih dokumenata s ciljem jasne definicije djelokruga rada koordinatora/ice za mlade, kao i odjela gradske uprave
Kontinuirano	Bliska suradnja s mladima, relevantnim odjelima gradske uprave te organizacijama koje se bave mladima i temama od interesa za mlade
Kontinuirano	Osmišljavanje programa za mlade u skladu s nadležnostima Grada Rijeke, organizacija kreativno - edukativnih i savjetodavno - informativnih sadržaja, objedinjavanje informacija za mlade, ažuriranje mrežne podstranice Grada Rijeke namijenjene mladima, komunikacija s mladima
INDIKATORI PROVEDBE	• Određen/a koordinator/ica za mlade unutar gradske uprave koji/a blisko surađuje s mladima i organizacijama mladih te prati aktivnosti mladih i za mlade koje se odvijaju u gradu i koja su u nadležnosti Grada Rijeke • Koordinirani programi gradske uprave namijenjeni mladima • Informacije relevantne za mlade ažurirane i dostupne na jednom mjestu

	• Redovito održavana interaktivna komunikacija s mladima

MJERA 3.2.	**Osigurati dodatne mehanizme informiranja mladih u gradu Rijeci o obrazovnim temama**
NOSITELJ	• Savjet mladih Grada Rijeke • Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo • Ured Grada • Zavod za informatičku djelatnost
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjeli gradske uprave • Ustanove Grada Rijeke • Organizacije civilnog društva • Ustanove koje provode programe cjeloživotnog učenja • Eurodesk Hrvatska, podružnica Rijeka
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Redovito ažurirati podstranicu za mlade o obrazovnim temama na mrežnim stranicama Grada Rijeke
Kontinuirano	Održavati javna događanja o novostima i prilikama iz obrazovnog sustava, informiranju o programima mobilnosti, važnosti cjeloživotnog učenja i popularizacije STEM područja na inicijativu mladih
Kontinuirano	Omogućiti korištenje prostora Grada Rijeke za provedbu radionica, tribina i javnih događanja za mlade
INDIKATORI PROVEDBE	• Na mrežnoj stranici Grada Rijeke, www.rijeka.hr, jasno je izdvojen dio koji se odnosi na mlade i isti sadržava bitne informacije, baze podataka i poveznice relevantne za obrazovne teme za mlade • Održano 20 javnih događanja u prostorima Grada Rijeke za mlade s ciljem razmjene iskustva i dobrih praksi u obrazovanju i promocije važnih tema za mlade

MJERA 3.3.	**Razvijati informatičku infrastrukturu u gradu Rijeci**
NOSITELJ	Zavod za informatičku djelatnost
SURADNICI U PROVEDBI	• CARNET • Sveučilište u Rijeci • EPK2020
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Razvijanje elektroničko - komunikacijske infrastrukture na području grada na način da se planira i uključenje objekata / lokacija koji se

	uz planiranu trasu nalaze, pa tako i objekti koji su u funkciji mladih
Kontinuirano	Proširiti pokrivenost gradskog besplatnog WiFi-a na objekte i lokacije koji su od značaja za mlade, a koji su uključeni u Europsku Prijestolnicu Kulture 2020
Kontinuirano	Podržati organizacije koje se bave mladima i temama od interesa za mlade potrebnom informatičkom opremom putem donacija ili mogućnošću posudbe
INDIKATORI PROVEDBE	• 4 objekta za mlade povezana u gradsku mrežu elektroničko - komunikacijske infrastrukture • Povećana pokrivenost područja gradskim besplatnim WiFi-em za 20 % • Osigurana informatička oprema prema zahtjevima organizacija koje se bave mladima i mogućnostima

2. Zapošljavanje i poduzetništvo

Cilj suvremenih društava, pa tako i našeg mikrookruženja jest **uspješna integracija** mladih u društvo i stvaranje kompetentnih građana koji će u budućnosti preuzeti ulogu nositelja društvenih promjena i gospodarskog razvoja.

Uspješna društvena integracija mladih nužno podrazumijeva i uspješno uključivanje mladih osoba u tržište rada, bilo kroz zapošljavanje ili samozapošljavanje.

Nezaposlenost mladih u Europi, Hrvatskoj i Rijeci

Statistički podaci ukazuju kako mlade osobe, kako na europskoj tako i na nacionalnoj razini, čine jednu od najranjivijih skupina s aspekta zapošljavanja i poduzetništva, te kako nezaposlenost dvostruko češće pogađa mlade ljude u usporedbi s drugim dobnim skupinama (EUROSTAT, 2017).

Prosječna godišnja stopa nezaposlenosti na razini Europske unije je u veljači 2017. godine iznosila 9,5 %, a udio mladih osoba (na razini EU mladima smatraju osobe od 15. do 24. godine starosti) u ukupnoj nezaposlenosti iznosio je 17,3 % (EUROSTAT, 2017).

U Republici Hrvatskoj je prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti u veljači 2017. godine iznosila 15,3 %, a udio mladih osoba u ukupnoj nezaposlenosti iznosio je 27,8 %. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ) mladom nezaposlenom osobom smatra osobu u dobi od 15 do 29 godina života koja je sposobna ili djelomično sposobna za rad, koja nije u radnom odnosu, koja aktivno traži posao i raspoloživa je za rad.

U Primorsko-goranskoj županiji je u veljači 2017. godine prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti bila niža od državnog prosjeka i iznosila je 5,02 %, s time da je udio mladih u ukupnoj nezaposlenosti činio 24,6 % (HZZ, 2017 i HZMO, 2017).

Na dan 28. veljače 2017. godine u gradu Rijeci ukupno su evidentirane 7.354 nezaposlene osobe. Od tog broja, u dobi od 15. do 29. godine starosti je bilo 1.745 osoba. Prema tome, **udio mladih u ukupnom broju nezaposlenih iznosio je 23,7 %**, što je bolje od državnog i županijskog prosjeka, no i dalje predstavlja visoku brojku (HZZ PS Rijeka, 2017).

Usporedbom godišnjih statističkih podataka o nezaposlenosti, vidljivo je kako od 2009. godine na razini EU, kao i na razini Republike Hrvatske konstantno **raste prosječan broj nezaposlenih**, kao i udio mladih osoba u strukturi nezaposlenih (EUROSTAT, HZZ). Istraživanje *Potrebe, problemi i potencijali mladih u Hrvatskoj* čiju je provedbu iniciralo i osiguralo Ministarstvo socijalne politike i mladih, pokazalo je da mladi u Republici Hrvatskoj nezaposlenost percipiraju kao najveći problem svoje generacije (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.).

Mladim osobama je, uz osnovne uzroke nezaposlenosti kao što su gospodarska kriza, nedostatak novih radnih mjesta i ukupno smanjenje broja zaposlenih, dodatno otežan pristup tržištu rada i zbog neusklađenosti njihove obrazovne i profesionalne strukture s potrebama

tržišta rada, nedostatka radnog iskustva, neupućenosti u metode traženja zaposlenja te nerazvijenih samoprezentacijskih vještina.

Među nezaposlenim mladim osobama posebno je teško zapošljiva skupina **mladih s invaliditetom**. Njihova potpuna integracija u društvo obavljena je onog trenutka kad postane neovisna ili manje ovisna o pomoći drugih ljudi, a takva se neovisnost stječe u najvećem dijelu zapošljavanjem. Sve dok se ne osiguraju uvjeti za zapošljavanje osoba s invaliditetom, teško je govoriti o njihovoj punoj integraciji i afirmaciji u društvu. Uz nedostatak radnih mjesta, veliki problem u nalaženju i zadržavanju posla predstavljaju i nedovoljna informiranost poslodavaca i lokalne zajednice o koristima zapošljavanja osoba s invaliditetom, kao i nedostatak znanja i radnih vještina samih osoba s invaliditetom i njihova nedovoljna motivacija za ulazak ili povratak na tržište rada.

U vremenima kada tržište rada nije u stanju održati ravnotežu ponude i potražnje poslova za mladu populaciju, kreativnost i inovativnost mladih, kao i poduzetnički potencijal dolaze do izražaja. Mladi imaju **veliku želju za bavljenjem poduzetništvom** (čak 39 % mladih uključenih u istraživanje navelo je kako se u budućnosti žele baviti poduzetništvom), no za uspješnu realizaciju te želje nedostaje im poduzetničkog znanja i vještina, informacija o postojećim poticajnim mjerama i mogućnostima te kvalitetna savjetodavna i financijska potpora pri pokretanju prvog poduzetničkog pothvata (Ilišin i Spajić-Vrkaš, 2015.).

Perspektive razvoja zapošljivosti i poduzetništva mladih

Kako nezaposlenost mladih osoba može imati **značajne negativne posljedice**, ne samo za pojedinca, već i za cijelo društvo zbog neiskorištenosti resursa (znanja i vještina) koje mlade osobe posjeduju te zbog smanjivanja konkurentnosti čitave zemlje u odnosu na globalno gospodarstvo, na nadnacionalnoj (Europska unija), nacionalnoj i lokalnoj razini posljednjih su se godina intenzivirali napori za uklanjanjem gore navedenih uzroka nezaposlenosti i malog broja mladih koji se bave poduzetništvom.

Državna i lokalna uprava u Republici Hrvatskoj raznim mjerama djeluju na smanjenje nezaposlenosti, prvenstveno kroz poboljšavanje mehanizama za zapošljavanje najosjetljivijih društvenih skupina, u koje spadaju i mladi.

Za aktivne mjere zapošljavanja na nacionalnoj i lokalnoj razini zadužen je **Hrvatski zavod za zapošljavanje** (u daljnjem tekstu: HZZ). HZZ nezaposlenim osobama pruža usluge informiranja, savjetovanja, profesionalnog usmjeravanja, organiziranja radionica, osiguravanja materijalnih i drugih prava tijekom nezaposlenosti.

Uz opće programe, HZZ provodi i intervenciju aktivne politike zapošljavanja usmjerene mladima, kao specifičnoj ciljanoj skupini i to prvenstveno kroz paket mjera za mlade *Mladi i kreativni*. Paket sadrži ukupno **29 mjera**, koje su usmjerene na podizanje kompetencija i pripremu mladih za zapošljavanje, a posebice jačanje i uključivanje mladih u poduzetništvo i razvoj organizacija civilnog društva kao sve značajnijeg dionika na tržištu. Navedenim mjerama se osigurava primjena **Garancije za mlade** koju je Republika Hrvatska prihvatila pristupanjem Europskoj uniji.

Uz navedeno, HZZ provodi i aktivnosti usmjerene na prevenciju nezaposlenosti i promociju traženih zanimanja, kojima se želi omogućiti pravilan izbor karijere, pravilan izbor obrazovanja radi uspješnog završetka i stjecanja kvalifikacija i pomoć u pronalasku odgovarajućeg zaposlenja.

Grad je kroz Strategiju razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2014. - 2020. godine i Opći program mjera za poticanje razvoja poduzetništva na području grada Rijeke (Službene novina Grada Rijeke 7/14; u daljnjem tekstu: Opći program mjera) postavio temelje za razvoj poduzetničkih i radnih kompetencija mladih i **povećanje (samo)zapošljivosti mladih**.

Prepoznato je kako odlučujući značaj za uspješniju integraciju mladih na tržištu rada ima promicanje poduzetničkih aktivnosti među mladima (poduzetništvo mladih je glavna pretpostavka rješavanju nezaposlenosti mladih (Taylor, 2008.)) te povećanje zapošljivosti mladih.

U skladu s navedenim, aktivnosti Grada na području zapošljavanja i poduzetništva mladih usredotočene su na **jačanje poduzetničkih kompetencija** i vještina mladih, stvaranje poticajnog okruženja za pokretanje i obavljanje poduzetničke aktivnosti mladih te usmjeravanje njihovog profesionalnog i stručnog osposobljavanja u skladu s potrebama i zahtjevima tržišta rada.

Općim programom mjera obuhvaćeno je **deset područja poticanja razvoja poduzetništva**, od kojih je za mlade posebno značajan program *Novi oblici obrazovanja i informiranja u poduzetništvu* te *Jačanje konkurentnosti poduzetnika*. U sklopu predmetnog programa Grad provodi **niz projekata** koji su usmjereni prvenstveno mladoj populaciji i koji su osmišljeni s ciljem edukacije mladih o poduzetništvu, razvoja poduzetničkog potencijala mladih i jačanja konkurentnosti mladih na tržištu rada. Neki od najznačajniji projekata koji se provode u sklopu navedenog programa su *Start-up Rijeka* i *K.E.Š*.

S ciljem razvoja poduzetničkih kompetencija mladih Grad putem Odjela gradske uprave za poduzetništvo, u suradnji s Domom mladih, od 2008. godine provodi program Kreativno – edukativne škole za mlade poduzetnike (K.E.Š.). U narednom razdoblju planirana je nadogradnja projekta kroz Modul 2 koji će biti namijenjen učenicima srednjih škola. Cilj Modula 2 je razvijanje kompetencija mladih za oblikovanje i razvoj proizvoda uz pomoć znanja iz područja **produkt-dizajna** i osnova **korištenja novih tehnologija**, obzirom je upravo nedostatak navedenih kompetencija od strane Europske komisije prepoznat kao jedan od glavnih uzročnika nezaposlenosti mladih.

Projekt *Start-up Rijeka* predstavlja model za rješavanje problematike nezaposlenosti mladih. Grad je putem Odjela gradske uprave za poduzetništvo 2012. godine osnovao **Start-up inkubator**, treći riječki inkubator i prvi koji je namijenjen razvoju poduzetništva mladih osoba. Potencijalni korisnici Start-up inkubatora su studenti Sveučilišta i Veleučilišta u Rijeci te nezaposlene i zaposlene mlade osobe koje imaju poslovnu ideju i žele je realizirati kroz vlastiti posao. Korisnicima Start-up inkubatora se u razdoblju šestomjesečnog inkubiranja osigurava logistika u prostoru i opremi, stručna pomoć u razradi poslovnog modela za pokretanje poduzetničkog poduhvata, korištenje mentorske mreže, izravno predstavljanje i povezivanje s potencijalnim investitorima, te podrška u svim relevantnim informacijama koje su značajne za daljnju implementaciju poslovnih ideja u uspješne poduzetničke poduhvate.

Projektom *Start-up Rijeka* stvara se **poticajno okruženje za samozapošljavanje mladih** kroz realizaciju vlastitih poslovnih ideja, jačaju se radne kompetencije mladih te se utječe na razvoj poduzetničke kulture mladih. Mladi ljudi se uključuju i povezuju s javnim i privatnim sektorom te poduzetničkim potpornim institucijama, gradi se kultura koja potiče preuzimanje inicijative i odgovornosti za vlastitu profesionalnu budućnost, povezuje se akademsku zajednicu s poslovnim sektorom te se postavljaju temelji djelovanja riječke start-up scene.

U razdoblju za koje se donosi ovaj Program Grad će putem Odjela gradske uprave za poduzetništvo nastaviti daljnje aktivnosti na projektu *Start-up Rijeka* i raditi na unaprjeđenju projekta kroz nabavu dodatne infrastrukturne i druge opreme, ostvarenjem suradnje s ostalim inkubatorima u regiji, širenjem mentorske mreže, organiziranjem niza konferencija i manifestacija namijenjenih ne samo korisnicima start-upa, već i široj riječkoj (mladoj) populaciji, te konstantnom radu na većoj prepoznatljivosti projekta te približavanju rada Start-up inkubatora široj društvenoj i gospodarskoj zajednici.

S ciljem povećavanja zapošljivosti mladih Grad financijski i organizacijski podržava manifestacije i aktivnosti usmjerene na informiranje mladih o potrebama i zahtjevima tržišta rada..

Grad kroz Opći program mjera provodi čitav niz mjera usmjerenih malim i srednjim poduzetnicima. Poduzetnici koji po godinama spadaju u populaciju mladih imaju jednak status i priliku kao poduzetnici ostalih dobnih skupina.

Navedenim mjerama, posebice onima usmjerenim olakšavanju pokretanja gospodarske aktivnosti poduzetnicima početnicima, te mjerama usmjerenim olakšavanju financiranja poslovanja poduzetnika, pridonosi se stvaranju poticajnog okruženja za samozapošljavanje mladih odnosno **pokretanja poduzetničke aktivnosti** upravo na području grada Rijeke i time se posredno djeluje na povećanje broja uspješnih poduzetničkih subjekata mladih osoba na riječkom području.

CILJEVI I MJERE

CILJ 1.: Promicanje i podizanje poduzetničke kulture mladih

MJERA 1.1.	**Educiranje mladih o poduzetništvu i poticanje razvoja poduzetničkih vještina mladih (osnovnoškolci i srednjoškolci)**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za poduzetništvo
SURADNICI U PROVEDBI	• Dom mladih Rijeka • Grad Rijeka, OGU za poduzetništvo
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Provoditi i poticati provođenje programe usmjerene na razvoj poduzetničkih kompetencija mladih
INDIKATORI PROVEDBE	• Provedeni programi razvoja poduzetničkih kompetencija mladih i broj polaznika programa

CILJ 2.: Olakšavanje pristupa mladih tržištu rada i jačanje konkurentnosti mladih na tržištu rada

MJERA 2.1.	**Provođenje promidžbenih, informativnih i edukativnih aktivnosti prema dionicima na tržištu rada, usmjerenih na poticanje zapošljavanja i poduzetništva mladih**
NOSITELJ	HZZ
SURADNICI U PROVEDBI	• HZZ • RRA Porin • Poslovna akademija Rijeka – P.A.R. • Sveučilište u Rijeci • Veleučilište u Rijeci • Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka • Centar tehničke kulture Rijeka • Startup inkubator Rijeka • Savjet mladih Grada Rijeke • Conduco d.o.o.
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Financijski i organizacijski poduprijeti manifestacije usmjerene na poticanje zapošljavanja i poduzetništva mladih
Kontinuirano	Financijski i organizacijski poduprijeti manifestacije usmjerene na poticanje zapošljavanja i poduzetništva mladih, pripadnika ranjivih skupina

Kontinuirano	Upoznati mlade s programima i mjerama nadležnih tijela i potpornih institucija na području poticanja zapošljavanja i poduzetništva mladih
INDIKATORI PROVEDBE	• Održane manifestacije čiji je cilj poticanje zapošljavanja i poduzetništva mladih • Održane manifestacije čiji je cilj poticanje zapošljavanja i poduzetništva mladih, pripadnika ranjivih skupina • Održane konferencije, radionice, tribine na kojima se mladima prezentiraju programi i mjere nadležnih tijela i potpornih institucija s područja poticanja zapošljavanja i poduzetništva mladih

MJERA 2.2.	**Poticanje stručnog usavršavanja i daljnjeg osposobljavanja mladih**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za poduzetništvo
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Subvencionirati dio troškova obrazovanja i usavršavanja mladih zaposlenika subjekata malog i srednjeg poduzetništva
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj mladih zaposlenika za čiju edukaciju su dodijeljena sredstva i iznos dodijeljenih sredstava, te procjena poslodavca o učincima dodatnog usavršavanja

MJERA 2.3.	**Provođenje promidžbenih i informativnih aktivnosti prema dionicima na tržištu rada, usmjerenih na poticanje zapošljavanja mladih, pripadnika ranjivih skupina**
NOSITELJ	Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka
SURADNICI U PROVEDBI	• Hrvatski zavod za zapošljavanje – Regionalni ured Rijeka • Grad Rijeka • Udruge civilnog društva • HGK- Županijska komora Rijeka • Hrvatska udruga poslodavaca • Obrtnička komora Primorsko – goranske županije • Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Financijski i organizacijski poduprijeti manifestacije usmjerene na poticanje zapošljavanja mladih, pripadnika ranjivih skupina
Kontinuirano	Upoznati mlade s programima i mjerama nadležnih tijela i potpornih institucija na području poticanja zapošljavanja mladih, pripadnika ranjivih skupina
Kontinuirano	Upoznati obrtnike na tržištu rada o značajkama osoba s invaliditetom

INDIKATORI PROVEDBE	• Održane manifestacije čiji je cilj poticanje zapošljavanja mladih, pripadnika ranjivih skupina • Održane konferencije, radionice, tribine na kojima se mladima prezentiraju programi i mjere nadležnih tijela i potpornih institucija s područja poticanja zapošljavanja mladih, pripadnika ranjivih skupina • Putem različitih manifestacija obrtnici su upoznati sa značajkama osoba s invaliditetom

CILJ 3.: Poticanje samozapošljavanja mladih

MJERA 3.1.	**Poticanje razvoja poduzetničkog potencijala mladih**
NOSITELJ	Start-up inkubator Rijeka (Grad Rijeka, OGU za poduzetništvo)
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za poduzetništvo • Riječka razvojna agencija (RPA) Porin d.o.o. • Poslovna akademija Rijeka – P.A.R. • Sveučilište u Rijeci • Veleučilište u Rijeci • Akademska i Start-up zajednica • Udruge civilnog društva • Savjet mladih Grada Rijeke • Klub za zapošljavanje mladih
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Provoditi i razvijati projekt „Start-up“ Rijeka
Kontinuirano	Osnovati Klub za zapošljavanje mladih
Kontinuirano	Osnovati inkubator za kreativne industrije i društvene inovacije
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj korisnika start-up inkubatora i poslovnih ideja koje razvijaju • Broj održanih radionica i mentoriranja • Broj mentora i širina područja koje prekrivaju • Održana predstavljanja poslovnih ideja korisnika inkubatora investitorima • Broj korisnika inkubatora koji su otvorili gospodarski subjekt i/li se zaposlili zahvaljujući radu na poslovnoj ideji • Putem Kluba za zapošljavanje mladih povezati poslodavce i članove kluba

MJERA 3.2.	**Olakšavanje pokretanja gospodarske aktivnosti mladih**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za poduzetništvo
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Subvencionirati inicijalne troškove pokretanja gospodarske aktivnosti poduzetnika početnika
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj mladih poduzetnika kojima je dodijeljena potpora i iznos dodijeljenih sredstava

MJERA 3.3.	**Jačanje ekonomskih znanja i poslovnih vještina mladih poduzetnika od 18 do 30 godina starosti**
NOSITELJ	RRA Porin
SURADNICI U PROVEDBI	• RRA Porin d.o.o. • Akademska i start-up zajednica • Poslovna akademija Rijeka – P.A.R.
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Razviti i provoditi programe edukacije mladih poduzetnika
INDIKATORI PROVEDBE	• Postavljeni i provedeni programi edukacije mladih poduzetnika, broj polaznika programa

MJERA 3.4.	**Osiguranje medijskog prostora za prezentaciju uspješnih mladih poduzetnika i/li poslovnih ideja mladih**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za poduzetništvo
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Osigurati predstavljanje mladih poduzetnika i mladih korisnika start-up inkubatora kroz službene gradske i medijske kanale
INDIKATORI PROVEDBE	• Predstavljeni uspjesi mladih poduzetnika i korisnika start-up inkubatora kroz službene gradske i medijske kanale

3. Socijalna i zdravstvena zaštita mladih

Grad Rijeka u okviru svog samoupravnog djelokruga obavlja poslove lokalnog značaja, između ostaloga i one koji se odnose na **socijalnu skrb i primarnu zdravstvenu zaštitu**, kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. Tim se specifičnim poslovima bavi gradski Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb u suradnji s ustanovama, udrugama i drugim pravnim osobama koje djeluju na području grada.

Socijalna zaštita mladih

Socijalna skrb u Gradu Rijeci regulirana je **Odlukom o socijalnoj skrbi** koja uključuje sve zakonske obveze, ali **donosi i puno veći standard socijalne zaštite građana**. To podrazumijeva veći broj kategorija građana koje se štiti socijalnim mjerama te značajno veći broj dostupnih prava i oblika pomoći. Tako se u Rijeci štite i građani koji pri Centru za socijalnu skrb Rijeka ostvaruju pravo na doplatak za pomoć i njegu ili pravo na osobnu invalidninu, kućanstva s prihodima nižim od onih koji su na gradskoj razini ustanovljeni kao minimalni za određeni broj članova kućanstva, umirovljenici s niskim osobnim prihodima, određene kategorije stradalnika rata, osoba s tjelesnim ili intelektualnim oštećenjem i darivatelja krvi, primatelje dječjeg doplatka te udomitelje djece.

Dodatni oblici pomoći koje Grad Rijeka osigurava socijalno ugroženim građanima kako bi smanjio rizike od siromaštva i socijalne isključenosti kod te skupine građana su besplatna prilagođena hrana za dojenčad, besplatna marenda u osnovnoj školi, besplatna prehrana u produženom/cjelodnevnom boravku u osnovnoj školi, djelomično ili potpuno podmirenje troškova boravka u jaslicama i vrtiću, djelomično ili potpuno podmirenje troškova javnoga gradskog prijevoza, djelomično ili potpuno podmirenje troškova smještaja i liječenja u Psihijatrijskoj bolnici *Lopača*, djelomično ili potpuno podmirenje troškova usluge pomoći u kući, mjesečna novčana pomoć za umirovljenike, te niz jednokratnih novčanih potpora – za opremu za novorođenče, za udžbenike za OŠ, za školski pribor srednjoškolcima i studentima, te za pogrebne troškove.

Među korisnicima gradske socijalne pomoći tijekom 2016. godine bilo je **1.333 socijalno ugrožene mlade osobe** (cca 15 % od ukupnog broja korisnika i cca 6 % stanovništva te dobi u Rijeci). Većina (60 %) ih je bila u dobi od 15 do 19 godina, a ostali (40 %) u dobi od 20 do 30 godina. Što se tiče radne aktivnosti, 51 % su bili srednjoškolci, 15 % studenti, 5 % radno nesposobni, 5 % zaposleni, 21 % nezaposleni i 3 % nepoznatog statusa. Dominantan razlog zbog kojeg ti korisnici primaju gradsku socijalnu pomoć jest **siromaštvo ili rizik od siromaštva** (13 % su izrazito siromašni zbog čega primaju zajamčenu minimalnu naknadu a 53 % ima nedovoljne prihode zbog čega im prijeti siromaštvo). Ostali koriste socijalne pomoći jer pripadaju kategoriji djece stradalnika rata (20 %), imaju težu bolest ili invaliditet (10 %), žrtve su obiteljskog nasilja (1 %), beskućnici (1 %) ili udomljena djeca/udomitelji djece (1 %). Ukupno su koristili 1.671 socijalnu pomoć i to većinom pravo na besplatan javni gradski prijevoz (70 %), 15 % ih je koristilo pomoći namijenjene djeci (marende i produženi u OŠ, poklon-bon za školske knjige i sl.), 11 % je koristilo pravo na naknadu za troškove stanovanja (najviše novčana pomoć za podmirenje tzv. podstanarine), a ostali prehranu u pučkoj kuhinji, novčanu pomoć za studente / učenike djecu poginulih branitelja, podmirenje troškova liječenja u PB Lopača i naknadu pogrebnih troškova.

Zadnja evaluacija gradskog socijalnog programa iz perspektive korisnika provedena je 2013. godine. U ukupnom uzorku od nešto manje od 800 ispitanika u dobi od 19 do 88 godina života, bilo je svega **34 ispitanika koji pripadaju ciljnoj skupini mladih socijalno ugroženih građana**. Iako se ne radi o reprezentativnom uzorku, rezultati su pokazali da je 85 % korisnika ciljne dobne skupine u zadnjih godinu dana bilo pod stresom, 56 % je u zadnjih godinu dana imalo više problema sa zdravljem nego prije, 53 % je nezadovoljno svojim životom, a čak 94 % se osjeća socijalno isključeno. Nadalje, ti korisnici navode da se zbog nedostatka novca ne mogu pravilno hraniti (77 %), imaju probleme u dobivanju adekvatne zdravstvene skrbi (62 %), ne mogu koristiti energente u dovoljnoj mjeri (88 %), ne mogu održavati stambeni prostor u kojem žive (73 %), nemaju za popravke ili nabavku potrebnih kućanskih uređaja (76 %) ili si uopće ne mogu osigurati primjeren stambeni prostor (70 %). Također, zbog nedostatka novca prijeti im socijalna isključenost: 91 % ne može uopće putovati (ljetovanje, zimovanje), 85 % ne može nabaviti primjerenu sezonsku obuću i odjeću, 61 % nema za dodatno obrazovanje, 59 % ne može slobodno vrijeme provoditi kako bi željeli, 56 % ne može komunicirati ili viđati rodbinu i prijatelje u gradu i okolici a 50 % nema sredstava za pokriće iznenadnih troškova.

Nadalje, Odjel za zdravstvo i socijalnu skrb svake godine putem javnog natječaja **potiče udruge** na razvijanje i provedbu programa i projekata koji odgovaraju na potrebe građana koje nisu obuhvaćene socijalnim programom u užem smislu te na volonterski rad u socijalnoj skrbi. U 2016. godini građanima ciljne dobne skupine (mladi od 15-te do 29-te godine života) bili su dostupni sljedeći programi i projekti: Kamp za mlade Crvenog križa iz obitelji socijalnih potreba; Prihvatilište za beskućnike; Skrb o beskućnicima, smještaj i resocijalizacija beskućnika; Savjetovalište i sklonište za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji; Prevencija hidrokineziterapijom za djecu s poteškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom; Mobilnost za bolju budućnost; Prijevoz za studente i mlade s invaliditetom; Prijevoz djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom; Izvaninstitucionalne radionice za djecu i mlade s invaliditetom; Kreativne radionice oboljelih od multiple skleroze; Sveobuhvatna briga za osobe s invaliditetom u zajednici te Festival stvaralaštva i postignuća djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom I-FEST 2016. Te su programe i projekte provodili Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka, Udruga za beskućnike i socijalno ugrožene osobe „OAZA“; Franjevački svjetovni red, Mjesnog bratstva Trsat; Udruga za zaštitu obitelji Rijeka (U.Z.O.R.); Plivački klub Forca; Udruga osoba s mišićnom distrofijom PGŽ; Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka; Društvo multiple skleroze PGŽ; Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Rijeka; Udruga za mlade i studente s invaliditetom Primorsko – goranske županije „ZNAM“ i Udruga za syndrom Down-Rijeka 21.

Na temelju dostupnih podataka ustanovljeni su sljedeći **glavni problemi i izazovi** vezani uz socijalnu skrb i socijalno uključivanje mladih:

1. Neprepoznate potrebe mladih socijalno ugroženih osoba za socijalnim mjerama kojima bi mogli prevladati nepovoljne životne okolnosti (prije svega loš ekonomski status)
2. Prisutnost osjećaja socijalne isključenosti, nezadovoljstva životom, visoke razine stresa, te osjećaja pogoršanja zdravlja kod velikog broja mladih socijalno ugroženih osoba (većinom kod onih izloženih siromaštvu)

3. Selektivan interes zajednice za određene socijalne probleme i socijalno osjetljive skupine.

Zdravstvena zaštita mladih

Grad Rijeka osigurava sredstva za investicijsko ulaganje i investicijsko i tekuće **održavanje zdravstvenih ustanova** – prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava te **informatizaciju** zdravstvene djelatnosti, sukladno planu i programu mjera zdravstvene zaštite i mreži javne zdravstvene službe kao i za pokriće gubitaka zdravstvenih ustanova čiji su osnivač (Grad Rijeka osnivač je Psihijatrijske bolnice *Lopača*). Uz to, Grad osigurava **sredstva za zdravstvenu zaštitu** stanovnika na svom području **iznad standarda** utvrđenih obveznim zdravstvenim osiguranjem.

Uz materijalne resurse, jedan od preduvjeta osiguranja takvog standarda su kvalitetni zdravstveno-statistički podaci. Podatke o pobolu i pomoru stanovništva Rijeke, kao najvažnijim i najviše korištenim indikatorima zdravlja, prikuplja Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ koje godišnje objavljuje u Zdravstveno-statističkom ljetopisu PGŽ.

S obzirom na nemogućnost prikaza podataka za ciljnu dobnu skupinu, slijedi prikaz podataka o **pobolu i pomoru** stanovništva Rijeke općenito u 2015. godini. Kod građana Rijeke **najviše je bilo evidentiranih bolesti dišnog sustava** (20,85 %), potom bolesti cirkulacijskog sustava (npr. visok tlak, povišena masnoća u krvi, srčani infarkt, moždani udar, proširene vene i slično) (10,96 %), bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva (npr. reuma, bol u križima) (10,29 %), simptoma, znakova i abnormalnih nalaza (7,57 %) te bolesti genitourinarnog sustava (5,74 %). Najveći broj Riječana umrlo je zbog bolesti cirkulacijskog sustava (32,61 %); novotvorina (28,65 %), simptoma, znakova i abnormalnih nalaza (7,58 %), bolesti genitourinarnog sustava (6,14 %), te endokrinih bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma (5,45 %).

Dodatno, podaci o pojedinim značajnijim **determinantama zdravlja** Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb prikuplja i putem terenskih istraživanja na velikim uzorcima građana. Posebna pažnja usmjerena je **ponašanjima koja su pozitivno ili negativno povezana sa zdravljem**. Naime, iako je istina da čak i kada bi se u potpunosti ponašali onako kako sugeriraju stručnjaci, nećemo živjeti vječno, možemo živjeti kvalitetnije. Važno je što ranije u životu razviti za zdravlje korisna ponašanja (npr. pravilna prehrana i redovito vježbanje) i čim prije eliminirati nezdrave aktivnosti (pušenje, pretjerivanje u pijenju alkohola). Ukoliko određeno ponašanje postane dobro utvrđeno, postaje navikom i puno ga je teže mijenjati.

Istraživanje o zdravstvenim ponašanjima koje su 2006. proveli Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb i Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Rijeci na ukupno 1.000 ispitanika u dobi od 15. do 93. godine starosti, pokazalo je da se 52 % mladih Riječana ne bavi se nikakvom **sportskom aktivnošću** (aktivno ili rekreativno), osobe ženskog spola rjeđe se bave sportom i rekreacijom, a i njihove aktivnosti pretežno su sjedilačkog tipa te da se s porastom dobi građani sve manje aktivno i rekreativno bave sportom. Mladi koji se ne bave sportskim aktivnostima, najčešće to ne čine zbog nedostatka vremena (70 %) ili zato što imaju neke druge interese (60 %).

Vezano uz **prehranu**, istraživanje je pokazalo da mladi u prosjeku konzumiraju tri obroka dnevno. Oko 29 % ih obroke jede svakoga dana u isto vrijeme, a ostali nemaju uspostavljen ustaljeni ritam hranjenja. Mladi se najčešće hrane kod kuće (53 %), a ostali isključivo ili ponekad van kuće. U prosjeku povrće i voće konzumiraju jedanput tjedno, meso jedanput mjesečno (najčešće piletinu, puretinu i svinjetinu), suhomesnate proizvode jedanput tjedno, ribu jedanput mjesečno, slatkiše i grickalice jedanput tjedno (mladi najčešće od svih dobnih skupina), a gazirane i negazirane i prirodne sokove unose češće nego stariji. Nadalje, 5 % mladih alergično je na neke namirnice, 9 % ih primjenjuje neki specifičan način prehrane i to najčešće zbog osobnog svjetonazora, a u manjoj mjeri zbog pokušaja smanjivanja tjelesne težine, bavljenja sportom ili trudnoće, ili nekog zdravstvenog problema. Treba naglasiti da 14 % djevojaka i 11 % mladića imaju prenizak indeks tjelesne mase (ITM/ eng. BMI), a 10 % djevojaka i čak 26 % mladića ITM viši od idealnog, što oboje predstavlja svojevrstan zdravstveni rizik.

Nadalje, ustanovljeno je da oko 40 % mladih **puši**, pri čemu nešto manji broj djevojaka nego mladića. Najveći ih je broj započeo pušiti sa 16 godina života (raspon dobi u kojoj su započeli pušiti kreće se od 12. do 23. godine života). U prosjeku puše oko sedam godina, a dnevno puše u prosjeku 20 cigareta. Najčešće prestaju pušiti zbog zdravstvenih problema ili cijene, a djevojke i zbog trudnoće i dojenja. Izrazito visok postotak osoba (63 %) izložen je duhanskom dimu od strane svojih kolega, ukućana ili nekih drugih ljudi.

Što se tiče **konzumiranja alkoholnih pića** kod mladih Riječana, 13 % ih pije pivo gotovo svakodnevno, a 29 % jednom tjedno. Gotovo svakodnevno vino pije 9 % mladih, a u prosjeku jednom tjedno njih 32 %. Žestoka alkoholna pića gotovo svakodnevno konzumira 4,5 % mladih, a otprilike jednom tjedno 26 % mladih. Pokazalo se da muškarci statistički značajno češće piju alkoholna pića u odnosu na žene, da su osobe najmlađe životne dobi (od 15. do 24. godine) oba spola jedna su od najrizičnijih skupina što se tiče pijenja alkohola te da mlađe osobe češće piju pivo i žestoka alkoholna pića nego stariji.

Kako bi dobili uvid u **mentalno zdravlje** građana Rijeke, Grad Rijeka je također u suradnji s Odsjekom za psihologiju Filozofskog fakulteta u Rijeci krajem 2007. godine proveo istraživanje na 1.000 građana Rijeke u dobi od 18 godina naviše. Na temelju subjektivnih procjena ispitani su sljedeći pokazatelji mentalnog zdravlja: depresivnost, anksioznost, usamljenost, stresni životni događaji, percepcija stresnosti, percipirana socijalna podrška, optimizam, samopoštovanje, osjećaj dobrobiti i zadovoljstvo životom. Istraživanjem su, između ostaloga, identificirane skupine građana koje imaju povećan rizik od nastanka problema vezanih uz mentalno zdravlje. Osobe mlađe životne dobi pokazale su se najrizičnijima kada se radi o stresu i depresivnosti. Međutim, treba istaknuti da su se za razvijanje psihički problema općenito najrizičnijim skupinama pokazale osobe s trajnim oštećenjem zdravlja (osobe s invaliditetom), te osobe s ispodprosječnim mjesečnim prihodima kućanstva. Žene su, također, rizična skupina za razvijanje nekih psihičkih problema, kao što su depresivnost i anksioznost.

Grad Rijeka osigurava **zdravstvenu zaštitu stanovnika na svom području iznad standarda** utvrđenih obveznim zdravstvenim osiguranjem uglavnom putem godišnjeg pozvanog i javnog natječaja za programe i projekte zdravstvene zaštite. Na taj način odabiru se partnerske organizacije, odnosno njihovi programi i projekti koji će najbolje odgovoriti na potrebe građana.

U 2016. godini u suradnji s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije; Kliničkim bolničkim centrom Rijeka; Domom zdravlja Primorsko-goranske županije; Ordinacijom za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Mile Batinić, dr. med.; Sveučilištem u Rijeci; Udrugom za zaštitu obitelji Rijeka (U.Z.O.R.); Udrugom oboljelih od celijakije Primorsko-goranske županije; Udrugom za pomoć ovisnicima Vida Rijeka; Udrugom Terra; Društvom za kibernetiku psihoterapije, te Gradskim društvom Crvenog križa Rijeka građanima ciljne dobne skupine (mladi od 15. do 29. godine života) bilo je omogućeno besplatno uključivanje ili korištenje usluga sljedećih programa ili projekata: Individualno i grupno savjetovanje studenata Sveučilišta u Rijeci; Centri za mlade – savjetovališta otvorenih vrata; Tečaj za trudnice; Tečaj pripreme trudnica za porod; Program dobrovoljnog darivanja krvi; Kontinuirani nadzor djece i mladeži s cerebralnom paralizom i drugim oblicima tjelesne invalidnosti; Bez glutena, molim!; Motiv – iznalaženje i osnaživanje motivacije liječenih ovisnika za pozitivnu trajnu promjenu u očuvanju psihofizičkog zdravlja; Rad s kazneno prijavljenim mladima uključujući povremene uzimatelje droge – eksperimentatore; Prevencija razvoja ovisnosti kod rizičnih skupina mladih; Smanjenje štete – Dnevni boravak za ovisnike i ostale rizične skupine i „3 – PO“ (Povezanost, Podrška, Povjerenje).

Na temelju prethodno prikazanoga ustanovljeni su sljedeći **glavni problemi** koji se odnose na zdravlje i zdravstvenu zaštitu mladih u Rijeci:

1. Nedostupnost podataka o zdravstvenom stanju mladih
2. Visoka učestalost rizičnih ponašanja kod mladih, kao što su pušenje, tjelesna neaktivnost, nepravilna prehrana, pretjerano pijenje alkohola, koja su značajno povezana s glavnim zdravstvenim problemima populacije (morbiditet i mortalitet)
3. Nedovoljna dostupnost psiholoških usluga za mlade koji se suočavaju s problemima depresivnosti, programa za redukciju stresa, te usluga i programa za zaštitu psihičkog zdravlja mladih s invaliditetom i mladih izloženih siromaštvu.

CILJEVI I MJERE

3.1. Socijalna zaštita mladih

CILJ 1. Unaprijediti postojeći gradski socijalni program mjerama za smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti mladih

MJERA 1.1.	**Uvođenje i jačanje mjere subvencioniranja rješavanja stambenog pitanja** (poput većih subvencija podstanarine)
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Centar za socijalnu skrb Rijeka
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2019.
INDIKATORI PROVEDBE	• Uvedena mjera subvencioniranja rješavanja stambenog pitanja

MJERA 1.2.	**Uvođenje mjere dodjele novčane pomoći za pokriće iznenadnih životnih troškova**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Centar za socijalnu skrb Rijeka
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2020.
INDIKATORI PROVEDBE	• Uvedena mjera dodjele novčane pomoći za pokriće izvanrednih životnih troškova

MJERA 1.3.	**Uklanjanje barijera za traženje socijalne pomoći** (poput pojednostavljenja administrativnih zahtjeva, diskrecija i pristupačnost pri traženju pomoći, izmjena uvjeta za dobivanje pomoći)
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Centar za socijalnu skrb Rijeka
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2022.
INDIKATORI PROVEDBE	• Proceduralne izmjene u radu s korisnicima socijalnih mjera • Izmijenjeni uvjeti za rad s korisnicima socijalnih mjera • Zadovoljstvo korisnika socijalnih mjera

CILJ 2. Osigurati višu razinu formalne i neformalne socijalne podrške mladim socijalno ugroženim osobama

MJERA 2.1.	**Poticanje stručnjaka i civilnog sektora na razvijanje projekata i programa za socijalno uključivanje i psihološku podršku mladim korisnicima socijalnog programa**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	-
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2022.
INDIKATORI PROVEDBE	• Objavljen javni natječaj za ponudom projekata/programa • Upućeni ciljani pozivi stručnjacima za ponudom projekata/programa • Broj sufinanciranih projekata i programa • Broj korisnika projekata i programa

MJERA 2.2.	**Organiziranje prezentacija osobnih primjera postizanja profesionalnog i životnog uspjeha tzv. motivacijski govori za mlade socijalno ugrožene korisnike**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Dom za odgoj djece i mladih Rijeka • Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci • Centar za socijalnu skrb Rijeka
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj održanih javnih prezentacija • Broj sudionika

MJERA 2.3.	**Osvještavanje i uklanjanje predrasuda kod građana o socijalno ugroženim mladim osobama**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Dom za odgoj djece i mladih Rijeka • Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci • Centar za socijalnu skrb Rijeka
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj provedenih javnih kampanja

CILJ 3. Poticati interes stručne i šire javnosti za zanemarene socijalno osjetljive skupine i socijalne probleme

MJERA 3.1.	**Upućivanje ciljanih poziva stručnjacima za razvijanje programa za zanemarene socijalno osjetljive skupine i probleme**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	-
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Upućeni ciljani pozivi stručnjacima za ponudom projekata/programa • Broj sufinanciranih projekata i programa

MJERA 3.2.	**Dodatno vrednovanje projekata/programa usmjerenih na zanemarene socijalno osjetljive skupine i probleme**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	-
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Uveden dodatni kriterij vrednovanja projekata/programa na javnom i pozvanom natječaju (prioritetni programi) • Izdvojena sredstva za ciljane programe/projekte

MJERA 3.3.	**Povezivanje stručnjaka i udruga te udruga međusobno za rješavanje pojedinih socijalnih problema mladih socijalno ugroženih osoba**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Dom za odgoj djece i mladih Rijeka • Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2019.
INDIKATORI PROVEDBE	• Osnovane radne skupine

3.2. Zdravstvena zaštita mladih

CILJ 1. Uspostaviti sustav za praćenje tjelesnog i mentalnog zdravlja i zdravstvenih ponašanja mladih

MJERA 1.1.	**Provođenje istraživanja o zdravstvenim ponašanjima na reprezentativnom uzorku mladih**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Sveučilište u Rijeci • Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2018.
INDIKATORI PROVEDBE	• Dostupni podaci o zdravstvenim ponašanjima

MJERA 1.2.	**Provođenje istraživanja o indikatorima mentalnog zdravlja na reprezentativnom uzorku mladih**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Sveučilište u Rijeci • Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2020.
INDIKATORI PROVEDBE	• Dostupni podaci o indikatorima mentalnog zdravlja mladih

CILJ 2. Popularizirati kod mladih pravilnu tjelesnu aktivnost i prehranu

MJERA 2.1.	**Razvijanje gejmificirane IT aplikacije za promoviranje tjelesne aktivnosti (npr. šetnja sa starijim članom obitelji ili susjedom, pretrčani broj kilometara) i pravilne prehrane (npr. broj voćnih obroka dnevno)**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ • Centar Miketa • Rijeka sport • sportske udruge
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2019.
INDIKATORI PROVEDBE	• Razvijena IT aplikacija

MJERA 2.2.	**Izrada mape gradskih šetnica, rekreacijskih zona na otvorenom, sportskih dvorana i fitnes centara i objavljivanje na internetskim stranicama Grada**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• drugi Odjeli gradske uprave • Rijeka sport • sportske udruge
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2018.
INDIKATORI PROVEDBE	• Objava mape rekreacijskih površina na internetskim stranicama Grada

MJERA 2.3.	**Organiziranje/omogućavanje besplatne grupne rekreacije na otvorenim javnim površinama (npr. Molo Longo, Kampus na Trsatu) i sportskim dvoranama u vlasništvu Grada**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Centar Miketa • Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka • Odjel gradske uprave za sport i tehničku kulturu • Rijeka sport • sportske udruge
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Osigurani termini za besplatno vježbanje/treninge mladima u sportskim dvoranama • Organizirana besplatna grupna rekreacija za mlade na otvorenim površinama

MJERA 2.4.	**Organiziranje ciljanih javnih kampanji promocije pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti kod mladih (npr. edukacija o čitanju i razumijevanju oznaka na hrani u cilju odabira hrane veće nutritivne vrijednosti)**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Sveučilište u Rijeci • Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ • Centar Miketa • FOSS MedRi
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Provedene javne kampanje promocije pravilne prehrane i tjelesne aktivnosti kod mladih

CILJ 3. Poticati stručnjake na razvoj programa prevencije pušenja, uporabe alkohola i prekomjerne tjelesne mase i pretilosti kod mladih

MJERA 3.1.	**Organiziranje edukacija za stručnjake o modifikaciji ciljnih negativnih zdravstvenih ponašanja**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• akademska zajednica • FOSS MedRi
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2019.
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj provedenih edukacija za stručnjake o prevenciji pušenja, uporabe alkohola i prekomjerne tjelesne mase i pretilosti • Broj educiranih stručnjaka

MJERA 3.2.	**Upućivanje javnog i ciljanog poziva stručnjacima za ponudu projekata/programa**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	-
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2020.
INDIKATORI PROVEDBE	• Objavljen javni natječaj za ponudom projekata/programa • Upućeni ciljani pozivi stručnjacima za ponudom projekata/programa

CILJ 4. Omogućiti mladima usluge i programe za sprječavanje razvoja psihičkih problema, a posebice mladima s invaliditetom i mladima izloženima siromaštvu

MJERA 4.1.	**Poticanje organiziranja on-line psihološkog savjetovališta (primarno problemi depresivnosti i doživljavanja stresa)**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ • Sveučilište u Rijeci (Sveučilišni savjetovališni centar)
ROK PROVEDBE	Prosinac, 2019.
INDIKATORI PROVEDBE	• Osnovano on-line psihološko savjetovalište • Osigurana sredstva za rad on-line savjetovališta

MJERA 4.2.	**Poticanje organiziranja grupa samopomoći za mlade s invaliditetom i mlade izložene siromaštvu**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ • Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka • civilni sektor
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Objavljen javni natječaj za ponudom projekata/programa • Broj sufinanciranih programa • Broj korisnika programa

MJERA 4.3.	**Povećanje dostupnosti programa usmjerenih na pružanje stručne psihološke podrške i pomoći mladima s invaliditetom i mladima izloženima siromaštvu**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
SURADNICI U PROVEDBI	• Sveučilište u Rijeci (Sveučilišni savjetovališni centar) • Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka • civilni sektor
ROK PROVEDBE	Kontinuirano
INDIKATORI PROVEDBE	• Objavljen javni natječaj za ponudom projekata/programa • Upućeni ciljani pozivi stručnjacima za ponudom projekata/programa • Broj sufinanciranih programa • Broj korisnika programa

4. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu

Temelj područja *Aktivno sudjelovanje mladih u društvu* je **koncept aktivnog građanstva** koji pretpostavlja niz aktivnosti u različitim sferama svakodnevnog života, a koji doprinose osnaživanju građanske (demokratske) kulture mladih. Ovo područje pretpostavlja ne samo određena prava mladih koja moraju osigurati državne i društvene institucije i donositelji odluka već i aktivnu ulogu mladih te njihovo aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici.

Temeljna vizija ovog poglavlja je osigurati **podržavajuću okolinu** koja se temelji na međusobnom povjerenju, suradnji i suodgovornosti u kojoj su mladi od 15 do 30 godina informirani, educirani i motivirani za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici.

Aktivne mlade osobe su informirane i osposobljene za prakticiranje uloge aktivnog građanina u različitim segmentima društvenog života u lokalnoj zajednici i šire, pa kao takvi postižu pozitivne rezultate djelovanja koji pridonose unapređenju kvalitete života u društvu odnosno lokalnoj zajednici. Nadalje, donositelji odluka osiguravaju uvjete za *strukturirani dijalog* između mladih i donositelja odluka što je jedan od prioriteta javne politike za mlade u EU i to s ciljem poticanja mladih za aktivno uključivanje u rješavanje društvenih problema od interesa za mlade u lokalnoj zajednici.

Kao što je naglašeno u Nacionalnom programu za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine (Ministarstvo socijalne politike i mladih, Zagreb, 2014.- u danjem tekstu NPZM) u razvijanju mladih kao aktivnih građana u društvu, koji tom društvu pridonose, mijenjaju ga, su-oblikuju i propituju, značajnu ulogu igraju i **organizacije civilnog društva**. Organizacije civilnoga društva mladima često služe kao ulaz u društvene uloge aktivnih građana te ih afirmiraju i njeguju. Civilno društvo je prepoznato kao nezaobilazan akter u održavanju i razvoju demokracije, ima zadaću, zajedno s donositeljima odluka, kreatorima javnih politika, budno motriti kako se takve odluke, strategije te politike donose i provode. Važno je naglasiti da je civilno društvo jedno od najznačajnijih "proizvođača" aktivnih građana (NPZM, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Zagreb, 2014.).

Nadalje, potvrđen je porast mladih učlanjenih u neku organizaciju, udrugu ili skupinu s naglaskom na sportske udruge, a što kontinuirano unapređuje aktivno djelovanje mladih u društvu (Ilišin, Spajić-Vrkaš, 2015). U tom smislu, u okviru ovoga područja potrebno je **unaprijediti daljnje oblike poticanja rada udruga mladih i za mlade**, a s ciljem osnaživanja ove ciljane skupine kao važnog faktora u svakodnevnom društvenom životu lokalne zajednice.

Razvidno je da je odnos mladih u Hrvatskoj prema politici i društvenom angažmanu obilježen niskom participacijom i **tendencijom distanciranja od tzv. društvenih poslova** (Ilišin, Spajić-Vrkaš, 2015). Primjer niskog sudjelovanja mladih je činjenica da su u trenutku izrade ovoga Programa, samo 9 mladih osoba članovi Vijeća mjesnih odbora što predstavlja niskih 6 % od 170 članova Vijeća mjesnih odbora Grada Rijeke pa je cilj informiranje i educiranje mladih kako bi se stvorili preduvjeti te motivirali mlade za njihov veći angažman u lokalnoj zajednici. Iz navedenog proizlazi da je uloga područja *Aktivno sudjelovanje mladih u društvu* stvaranje poticajne atmosfere u cilju povećanja broja mladih i u radu Vijeća mjesnih odbora Grada Rijeke.

Također, važnu ulogu u unapređenju aktivnog djelovanja mladih u lokalnoj zajednici ima i **Savjet mladih Grada Rijeke**. Savjet mladih Grada Rijeke je savjetodavno tijelo Grada Rijeke koje ima 11 članova i 11 zamjenika te aktivno sudjeluje u kreiranju i praćenju politika, programa, projekata i aktivnosti mladih i za mlade u gradu Rijeci, a i šire. Oni su uz donositelje odluka, te udruge mladih i za mlade, jedan od važnih dionika osnaživanja aktivne uloge mladih u društvu odnosno u lokalnoj zajednici.

U okviru ovoga područja važno je da su ciljevi i mjere usmjereni na informiranje, edukaciju i osiguravanje platforme za daljnje aktivno djelovanje mladih u lokalnoj zajednici.

NPZM navodi da unatoč razvoju komunikacijskih tehnologija, mladi generalno nisu dovoljno povezani, nemaju potpun pregled mogućnosti i djelovanja mladih u vlastitom gradu, nedovoljno poznaju probleme i primjere dobre prakse u drugim sredinama te su spoznajno i kritički o problematici mladih ograničeni na relativno uzak krug svojih prijatelja i poznanika. Obzirom na navedeno, u okviru ovog područja planira se inicirati osmišljavanje modela za informiranje mladih te osmišljavanje informatičkog info servisa za mlade na razini Grada Rijeke kao integriranog elementa postojećeg web portala Grada Rijeke koji bi objedinio sve informacije o mladima i za mlade u Rijeci, ali i šire.

U okviru prioritetnog područja *osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici* iz ovoga Programa, Grad Rijeka će u suradnji sa relevantnim dionicima pružiti podršku svim programima, projektima i aktivnostima udruga, drugih javnih ustanova itd. u pružanju formalnog i neformalnog obrazovanja za mlade, te za Savjet mladih Grada Rijeke, s ciljem osnaživanja mladih u stjecanju novih znanja i vještina za njihovo aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici.

Prije navedeni prioriteti ovoga područja, informiranje i educiranje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici uvjetovani su osiguranjem mehanizama i modela sudjelovanja mladih u lokalnoj zajednici. U tom smislu je važno mladima koji su dobili informacije ključne za djelovanje te stekli vještine i znanja za daljnju primjenu osigurati načine na koji mogu primijeniti stečene kompetencije za aktivno sudjelovanje mladih u lokalnoj zajednici, odnosno dati im priliku i prostor za (su)djelovanje u lokalnoj zajednici, uvažavajući temeljna načela supsidijarnosti, suodgovornosti i partnerstva.

U Gradu Rijeci, a uzimajući u obzir zaključke i preporuke Izvještaja i NPZM, aktivno (su)djelovanje mladih može se osigurati poticanjem rada udruga mladih i za mlade, u okviru rada Vijeća mjesnih odbora, Savjeta mladih Grada Rijeke te direktnim uključivanjem mladih u volonterske aktivnosti organizatora volontiranja u Rijeci.

Prema Svjetskom izvješću o stanju volonterstva, mladi predstavljaju ogroman potencijal za razvoj te je stoga iznimno važno podržati sve oblike njihovog aktivnog sudjelovanja, uključujući i volontiranje. U vremenu u kojem živimo poticanje mladih na volontiranje ima višestruku važnost. Osim što predstavlja izvor društvene energije za pomoć skupinama u potrebi, ono je i iskustveni način osnaživanja mladih za aktivnu građansku ulogu u razvoju socijalnog i demokratskog društva (NPZM, 2014.).

Prema prethodnom, prioritetna područja poglavlja *Aktivno sudjelovanje mladih u društvu* su:

1. Informiranje mladih o mogućnostima (su)djelovanja u lokalnoj zajednici,
2. Osnaživanje mladih (edukacija) za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici, te
3. Osiguravanje poticajnog okruženja za aktivno (su)djelovanje mladih u lokalnoj zajednici.

CILJEVI I MJERE

CILJ 1.: Osigurati mehanizme informiranja mladih o mogućnostima (su)djelovanja u lokalnoj zajednici

MJERA 1.1.	**Informiranje mladih o Savjetu mladih Grada Rijeke**
NOSITELJ	Savjet mladih Grada Rijeke
SURADNICI U PROVEDBI	• Ured Grada • Organizirani oblici djelovanja za mlade
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Održati informativne radionice o radu Savjeta mladih Grada Rijeke
INDIKATORI PROVEDBE	• Održane najmanje 4 informativne radionice o radu Savjeta mladih Grada Rijeke

MJERA 1.2.	**Informiranje mladih o organiziranim oblicima djelovanja za mlade i mogućnostima uključivanja mladih u lokalnu zajednicu**
NOSITELJ	Grad Rijeka
SURADNICI U PROVEDBI	• Savjet mladih Grada Rijeke • Akademska zajednica • Organizirani oblici djelovanja za mlade
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Pružati podršku organiziranim oblicima djelovanja za mlade za održavanje informativnih i promotivnih aktivnosti o mogućnostima djelovanja i organiziranja mladih
Kontinuirano	Pratiti sudjelovanja mladih (članstvo) u organiziranim oblicima djelovanja mladih
Kontinuirano	Osigurati financijske podrške organizatorima aktivnosti za javnost kojima je cilj informiranje mladih o mogućnostima uključivanja mladih u lokalnu zajednicu

INDIKATORI PROVEDBE	• Broj provedenih programa/projekata i inicijativa s ciljem informiranja mladih o mogućnostima (su)djelovanja u lokalnoj zajednici • Broj informativnih i promotivnih aktivnosti s ciljem informiranja mladih • Broj mladih - direktnih korisnika informativnih i promotivnih aktivnosti

MJERA 1.3.	**Iniciranje oblikovanja modela za učinkovito i održivo informiranje mladih u gradu Rijeci**
NOSITELJ	• Zavod za informatičku djelatnost
SURADNICI U PROVEDBI	• Ured Grada • Savjet mladih Grada Rijeke • Zainteresirani organizirani oblici djelovanja za mlade • Ostali zainteresirani dionici (akademska zajednica, obrazovni sektor, poslovni sektor itd.)
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2018.	Osigurati „info servis“ za mlade kao integrirani element web portala Grada Rijeke (www.rijeka.hr)
2018./2019.	Istražiti potrebe mladih o načinima informiranja mladih
2018./2019.	Definirati ključne dionike modela informiranja mladih
2018.	Izraditi analizu postojećeg modela informiranja mladih i preporuke za daljnji razvoj/unapređenje modela informiranja mladih
Prosinac, 2021.	Provesti pilot projekt modela informiranja mladih u gradu Rijeci
INDIKATORI PROVEDBE	• Uspostavljanje „info servisa“ za mlade kao integriranog elementa web portala Grada Rijeke • Provedeno istraživanje potreba mladih za informiranjem u gradu Rijeci • Definirani ključni dionici modela informiranja mladih • Ključni dionici uključeni u proces oblikovanja modela za učinkovito i održivo informiranje mladih u Gradu Rijeci • Izrađena analiza i preporuke za razvoj/unapređenje postojećeg modela informiranja mladih • Oblikovan i proveden pilot projekt modela informiranja mladih

CILJ 2.: Osigurati mladima mogućnosti stjecanja kompetencija za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici i poticati organiziranje edukativnih radionica za mlade s ciljem stjecanja kompetencija mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici

MJERA 2.1.	**Pružanje podrške organiziranju edukativnih aktivnosti za mlade i članove Savjeta mladih Grada Rijeke s ciljem stjecanja kompetencija za aktivno sudjelovanje mladih u lokalnoj zajednici**
NOSITELJ	Grad Rijeka
SURADNICI U PROVEDBI	• Savjet mladih Grada Rijeke • Organizirani oblici djelovanja za mlade
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Osigurati financijsku podršku za provedbu edukativnih aktivnosti iz prioritetnog područja „osnaživanja mladih za aktivno (su)djelovanje mladih u lokalnoj zajednici“
Kontinuirano	Osigurati tehničku podršku i drugu vrstu podrške (nefinancijske) organiziranim oblicima djelovanja mladih u provedbi edukativnih aktivnosti za mlade i Savjet mladih Grada Rijeke
Kontinuirano	Raspisan najmanje 1. natječaj/javni poziv godišnje za financiranje provedbe programa/projekata za prioritetno područje „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici“
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj dodijeljenih financijskih potpora za edukativne aktivnosti iz prioritetnog područja „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici“ • Broj dodijeljenih nefinancijskih potpora Grada Rijeke za aktivnosti iz prioritetnog područja „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici

MJERA 2.2.	**Uključivanje mladih u edukativne aktivnosti za aktivno (su)djelovanje mladih u lokalnoj zajednici**
NOSITELJ	Organizacije civilnoga društva mladih i za mlade
SURADNICI U PROVEDBI	• Grad Rijeka • Savjet mladih Grada Rijeke • Obrazovne institucije
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Organizirati promotivne i informativne aktivnosti o edukativnim programima/projektima iz prioritetnog područja „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici“

Kontinuirano	Organizacija edukativnih aktivnosti u području „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici“
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj održanih promotivnih i informativnih aktivnosti iz prioritetnog područja „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici programa, projekata i inicijativa za mlade“ • Broj provedenih programa/projekata i inicijativa mladih i za mlade • Broj mladih uključenih u edukativne aktivnosti iz prioritetnog područja „osnaživanje mladih za aktivno (su)djelovanje u lokalnoj zajednici“

CILJ 3.: Osigurati poticajno okruženje za aktivno (su)djelovanje mladih u lokalnoj zajednici

MJERA 3.1.	**Pružanje podrške programima, projektima i inicijativama mladih i za mlade u lokalnoj zajednici**
NOSITELJ	Grad Rijeka
SURADNICI U PROVEDBI	• Savjet mladih Grada Rijeke • Organizirani oblici djelovanja za mlade
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Osigurati financijsku podršku programima, projektima i inicijativama za mlade u Gradu Rijeci
Kontinuirano	Raspisati natječaj za programe, projekte i inicijative mladih i za mlade u Gradu Rijeci
Kontinuirano	Osigurati tehničku i drugu nefinancijsku podršku programima, projektima i inicijativama mladih i za mlade u Gradu Rijeci
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj dodijeljenih financijskih potpora programima, projektima i inicijativama mladih i za mlade • Broj dodijeljenih nefinancijskih potpora programima, projektima i inicijativama mladih i za mlade u Gradu Rijeci • Broj mladih – korisnika programa, projekata i inicijativa mladih i za mlade • Broj organizacija/inicijativa koje su uspješno ostvarile podršku • Ukupan iznos dodijeljenih podrški godišnje i kumulativno za programe, projekte i inicijative mladih i za mlade

MJERA 3.2.	**Sudjelovanje mladih u donošenju odluka u Gradu Rijeci**
NOSITELJ	Grad Rijeka
SURADNICI U PROVEDBI	• Savjet mladih Grada Rijeke • Organizacije civilnoga društva • Srednje škole u Rijeci (Učenička vijeća), Sveučilište i Veleučilište u Rijeci (studentski zborovi) • Ostali zainteresirani oblici organiziranog djelovanja za mlade
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Pružati podršku programima, projektima i inicijativama mladih u području informiranja, savjetovanja i sudjelovanja mladih u donošenju odluka o pitanjima od interesa za mlade
Kontinuirano	Redovito provoditi aktivnosti informiranja i savjetovanja s mladima o javnim poslovima od interesa za mlade
Kontinuirano	Sudjelovanje članova predstavničkog i izvršnog tijela u proces strukturiranog dijaloga na lokalnoj razini
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj akata Grada Rijeke od interesa za mlade u izradi kojih su sudjelovali mladi • Broj informativnih sastanaka i savjetovanja predstavnika organiziranih oblika djelovanja mladih (Savjet mladih i druge inicijative mladih) sa članovima predstavničkog i izvršnog tijela vezana uz pitanja od interesa za mlade • Broj usvojenih prijedloga, inicijativa i preporuka mladih • Broj članova predstavničkog i izvršnog tijela uključenih u proces strukturiranog dijaloga na lokalnoj razini

MJERA 3.3.	**Poticanje volontiranja mladih u lokalnoj zajednici**
NOSITELJ	Udruga za razvoj civilnoga društva SMART - Volonterski centar Rijeka Drugi organizatori volontiranja
SURADNICI U PROVEDBI	• Grad Rijeka • Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku • Organizacije civilnoga društva i drugi organizatori volontiranja
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
1. godišnje	Promovirati i sudjelovati u provedbi godišnje nagrade Volonteri godine
1. godišnje	Podržati nagrađivanje mladih volontera
Prosinac, 2021.	Uvođenje kriterija „volontiranje mladih u lokalnoj zajednici“ za vrednovanje predloženih programa, projekata i inicijativa u natječaje/javne pozive koje raspisuje Grad Rijeka

Kontinuirano	Promovirati mogućnosti za uključivanje mladih u volonterske aktivnosti organizatora volontiranja
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj dodijeljenih nagrada i priznanja mladim volonterima • Broj javnih poziva/natječaja koje raspisuje Grad Rijeka u kojima je „volontiranje mladih“ jedan od kriterija za vrednovanje • Broj mladih volontera u organizacijama civilnoga društva i drugim organizatorima volontiranja

5. Kultura i mladi

Kultura mladih prepoznata je kao važan segment ne samo kulture u cjelini već i svakodnevnog života, afirmacije i komunikacije mladih uopće. Nerijetko se pod tim pojmom podrazumijeva alternativno i izvaninstitucionalno kulturno stvaralaštvo mladih i za mlade, no radi se samo o jednom segmentu kulture mladih jer u kulturu mladih spadaju i mnogi oblici **institucionalnog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva**.

Poglavlje Kultura i mladi ovog Programa za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2018. – 2022. planiran je u skladu sa Strategijom kulturnog razvitka Grada Rijeke 2013. -2020. u kojoj je definirana vizija Rijeke koja će se razvijati kao **grad otvoren za kulturne razlike, umjetničke inovacije i poduzetničke inicijative**, pružajući kreativnim i obrazovanim ljudima mogućnost ostvarivanja svojih umjetničkih, intelektualnih i drugih potencijala. U misiji stoji kako će Grad Rijeka poticati i pomagati razvitak kulture i umjetnosti te štititi kulturna i umjetnička dobra, vodeći pritom brigu o svim segmentima kulturnog i umjetničkog stvaralaštva. To se odnosi i na kreatore te konzumente kulturnih produkcija koji spadaju u populaciju mladih pošto oni čine neizostavni dio umjetničkog i kulturnog života grada Rijeke te su ključni za njegov kulturni razvitak.

Rijeka nosi titulu **Europske prijestolnice kulture za 2020. godinu**. Ono što Rijeka nudi svojim građanima i posjetiteljima objedinjeno je pod sloganom *Luka različitosti*. Koncept se temelji na problematizaciji rada i prava na rad, prava na različitost, održivosti okoliša, kulturne raznolikosti i društvene uključenosti. Teme Rad, Voda i Migracije se provlače kroz sedam programskih linija (27 susjedstava, Ciglena kuća, Doba moći, Lungomare, Dopolavoro, Kuhinja te Slatko i slano) koje istovremeno označavaju ono što Rijeka jest, ali i korespondiraju s europskim i globalnim vrijednostima i problemima. Jedna Rijeka: Učenje je horizontalna nit koja se provlači kroz cjelokupni kulturni program. Osmišljena je kao integrirani program jačanja kapaciteta kulturnog sektora i osnaživanje lokalne zajednice kroz razvoj transverzalnih vještina i praktičnih vještina.

Grad Rijeka kao jedinica lokalne samouprave putem Odjela gradske uprave za kulturu svake godine pomaže programe koji potiču približavanje umjetnosti mladima kroz njima primjerene sadržaje. Odjel gradske uprave za kulturu svake godine sufinancira mnoštvo kulturnih programa raznorodnih djelatnosti: **glazbena i glazbeno-scenska umjetnost**, **dramska umjetnost**, ples i pokret, **audiovizualna djelatnost,** knjižna, knjižnična i nakladnička djelatnost, **muzejska djelatnost i likovna umjetnost**, **nove medijske kulture** te **zaštita i očuvanje kulturnih dobara**. Programe za mlade provodi i svih 6 ustanova u kulturi kojima je Grad osnivač i vlasnik.

Načini na koji mladi mogu dobiti i dobivaju potporu Grada Rijeke:

- kroz sufinanciranje programa (udruga i kreativnih pojedinaca) predloženih na Poziv za predlaganje javnih potreba u kulturi Grada Rijeke
- mladi se mogu uključiti u rad udruga koje su se već afirmirale i tu kvalitetno provesti svoje slobodno vrijeme
- mladima se pronalaze prostori i osiguravaju uvjeti za rad
- sve dvorane u vlasništvu grada daju se bez naknade za kvalitetne programe
- pruža se i tehnička potpora za kvalitetne koncerte i manifestacije (pozornica, struja itd.)

- mladima se u gradskoj upravi u svakom trenutku nudi pomoć u savjetodavnom pogledu (npr. kako napisati program, kako se prijaviti na natječaj, kako izraditi troškovnik, kako izraditi izvješće i slično).

Ustanove u kulturi i mladi

Grad Rijeka osnivač je i vlasnik 6 ustanova u kulturi – Art kina, Gradskog kazališta lutaka, Gradske knjižnice Rijeka, Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka, Muzeja grada Rijeke i Muzeja moderne i suvremene umjetnosti. Svaka od ovih ustanova kao dio svoje redovne djelatnosti određene Statutom sprovodi i programe za mlade.

ART KINO
Rad Art-kina je od početka svog djelovanja (najprije u sklopu Odjela gradske uprave za kulturu, a potom i kao samostalna ustanova) usmjeren na rad s djecom i mladima i to ne samo kroz prikazivanje filmskih programa već i kroz provođenje edukacijskih programa koji su usmjereni djeci i mladima. Jedan od prioritetnih ciljeva u narednom razdoblju je stvaranje i educiranje nove generacije zaljubljenika u film koji će biti publika Art-kina ali i aktivni stvaratelji audiovizualnih djela.

GRADSKO KAZALIŠTE LUTAKA
Uz svoju osnovnu programsku djelatnost, Gradsko kazalište lutaka povremeno organizira i predstave za odrasle, izložbe, lutkarske radionice, igraonice gdje se na različite načine djecu i mlade upoznaje s čitavim spektrom lutkarske umjetnosti i kazališta uopće.

GRADSKA KNJIŽNICA RIJEKA
U okviru redovne djelatnosti Gradska knjižnica Rijeka naglasak stavlja na promicanje čitateljske kulture djece i mladih te na kulturno-animacijske i edukacijske programe. Ti programi imaju za cilj senzibilizirati širu javnost, a posebno djecu i mlade za pisanu riječ i Knjižnicu, ali i ponuditi im kvalitetne načine korištenja slobodnog vremena s ciljem poticanja konstantnog učenja.

HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE IVANA PL. ZAJCA RIJEKA
HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci redovni scenski i koncertni program prilagođava mlađoj populaciji kroz izbor repertoara pojedinih godišnjih programa, ponudom različitih pretplata za mlade, profiliranim programima namijenjenim isključivo mladima koji uključuju dramske, baletne, operne i edukacijske programe te suradnju s riječkim školama. Kontinuirano se održavaju diskusijski programi nakon odgledanih predstava (razgovori s publikom) i organiziraju vođenja razgleda Kazališta namijenjena prvenstveno mladima kao dodatni edukativno-kreativni program. Izmjenom statuta Ustanove formirati će se nova jedinica u ustroju, Riječko kazalište mladih Janka Polića Kamova, s ciljem stvaranja više prostora za projekte koji rade na kazališnoj inicijaciji mladih i njihovu razvoju u kompetentne gledatelje, a jednom možda i kazališne umjetnike.

MUZEJ GRADA RIJEKE
Muzej grada Rijeke kontinuirano organizira edukativno-kreativne radionice i stručna vodstva za djecu i mlade u sklopu svojih izložbi, koje se bave povijesnom i umjetničkom prošlošću grada.

MUZEJ MODERNE I SUVREMENE UMJETNOSTI

MMSU kroz svakodnevnu komunikaciju s udrugama, školama i sveučilištem nastoji razvijati partnerske programe koji se bave socijalnim, političkim i kulturnim pitanjima koja se reflektiraju i na život i budućnost mladih. Kroz te programe pokušava razbiti nelagodu i nerazumijevanje prema suvremenoj umjetnosti baveći se temama koje su bliske i razumljive mladima, koje govore o njihovim problemima i interesima, te im tako omogućavaju da se aktivno uključe u produkciju i participaciju u programima. S mladim umjetnicima nastoji ostvariti živu diskusiju o programima, predstaviti ih u izložbenom programu, te im omogućiti prisustvo na međunarodnoj umjetničkoj sceni.

Program javnih potreba u kulturi i mladi

Grad Rijeka svake godine financijski podupire veliki broj udruga, trgovačkih društava i fizičkih osoba/samostalnih umjetnika koje se bave: **glazbom i glazbeno-scenskom umjetnosti**, **dramskom umjetnosti**, plesom i pokretom, **audiovizualnom djelatnosti,** knjižnom, knjižničnom i nakladničkom djelatnosti, **muzejskom djelatnosti i likovnoj umjetnosti**, **novo medijskim kulturama** te **zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara**.

Sredstva se dodjeljuju najboljim projektima koji se prijave na Program javnih potreba u kulturi Grada Rijeke. Odluku o programima koji će se sufinancirati donose Kulturna vijeća Grada Rijeke. Kulturna vijeća stručna su savjetodavna tijela sastavljena od uglednih djelatnika iz područja kulture i umjetnosti koji svojom stručnošću i iskustvom doprinose oblikovanju kulturne politike i predlažu mjere za njezino provođenje. Pri vrednovanju prijedloga programa Kulturna vijeća za sve djelatnosti primjenjuju unaprijed propisane kriterije.

Odjel gradske uprave za kulturu osmislio je model koji omogućava lakši pristup sredstvima mlađim neafirmiranim sudionicima riječke kulturne scene. Posebno se vrednuju oni predlagatelji programa koji se po prvi put javljaju na natječaj i koji su mlađi od 30 godina. Tako se omogućuje vrednovanje kvalitetnih projekata koji bi u izravnoj općoj konkurenciji bili prikraćeni zbog nemogućnosti ostvarivanja bodova po kriterijima: **Stručne i umjetničke reference autora, suradnika i voditelja programa te Kvaliteta dosadašnjeg rada, uspjesi i iskustvo u provođenju programa predlagatelja, a koji nose 25 od ukupno 100 bodova**. Vjerujemo da se na ovakav način u natječaju postiže veća propusnost prema debitantima i pruža im se pozornost kakvu zavređuju. Kulturno vijeće predlaže sufinanciranje opisanih programa uz sljedeće uvjete:

- predlagatelji moraju biti mlađi od 30 godina (za pravne osobe, ovlaštena osoba mora biti mlađa od 30 godina)
- predlagatelji do sada nisu bili sufinancirani Programom javnih potreba u kulturi Grada Rijeke
- pojedini programi sufinancirani su s maksimalno 5.000 kn
  (uz iznimke u audiovizualnoj djelatnosti i novo medijskim kulturama s iznosima sufinanciranja od 15.000 kn i 7.000 kn)

Kulturne djelatnosti

Na području **glazbeno i glazbeno-scenske djelatnosti** kontinuiranim potporama podržavaju se programi u okviru koncertne djelatnosti, gostujući projekti koji se predstavljaju izvan Rijeke i oni koji riječkoj publici nude kvalitetne gostujuće umjetnike i ansamble, audio-vizualna izdanja, programi festivala i drugih kontinuiranih manifestacija. Posebne potpore odnose se na podršku stručnim usavršavanjima mladih talenata u glazbi. Nastavit će se s potporom programima u dvoranama kojima upravlja Grad Rijeka, a kontinuiranom podrškom nastojat će se održati nova klupska scena Palacha i ostalih klupskih prostora u gradu. Civilni sektor s programima za mlade danas je svojom kvalitetom, brojnošću i raznovrsnošću značajno razvijen u sadržajnom i prostornom pogledu. Pojavili su se novi riječki klubovi za mlade koji nude intenzivnije koncertne aktivnosti i predstavljaju relevantne punktove programske ponude alternativne riječke glazbene scene za različite ukuse i glazbene izbore. Oni će se i dalje podržavati s obzirom na iskazani interes mlade publike. Programsku profilaciju ovih klupskih prostora podržat će se kroz natječajne godišnje potpore. Posebnim segmentom sufinanciranja bit će osmišljeni edukacijski programi koji nekolike riječke udruge sustavno i profesionalno nude, posebno u području klasične, zborske, ostale vokalne, rock i jazz glazbe.

Na području **muzejske djelatnosti i likovne umjetnosti** Grad Rijeka prepoznao je izuzetnu važnost raznolikosti riječke likovne scene te podržava raznorodne alternativne, *mainstream* i institucionalne programe koje realiziraju udruge, agencije, obrti, ustanove. U Rijeci su održani mnogobrojni izložbeni i ostali programi koji se odnose na likovnu umjetnost, povijest umjetnosti i kulturnu baštinu, poput predavanja, izdavanja i predstavljanja knjiga i časopisa, radionica, znanstvenih skupovi, samostalnih izložbi, skupnih izložbi, performansa, likovnih akcija, edukativnih programa i slično. Svi akteri u kulturi su kontinuiranim i profiliranim djelovanjem pozitivno djelovali na riječku sredinu u smislu da je riječkoj publici omogućena dostupnost proširenja spoznaja i razumijevanja, pa i aktivnog sudjelovanja, iz područja povijesti umjetnosti i iz područja suvremene prakse i teorije likovne umjetnosti te se nastoji publici, a posebice mladima približiti rad kvalitetnih suvremenih autora. Bitno je naglasiti i pojavu novih subjekata na likovnoj sceni Rijeke, udruga mladih koji svoje programe uspješno realiziraju u različitim gradskim prostorima, kao što su Omladinski kulturni centar Palach koji inkoporira Galeriju SC pod vodstvom Studentskog kulturnog centra i prostor Savez udruga Molekula. Također, potrebno je naglasiti da se posebno potiče i njeguje razmjena likovnih programa s partnerima iz drugih sredina u Hrvatskoj i iz inozemstva, a sukladno tomu i afirmacija mladih riječkih umjetnica i umjetnika u drugim sredinama. Mladi se umjetnici mogu i javljaju i kao pojedinci na natječaj za Javne potrebe u kulturi te mnoge kvalitetne programe koje Kulturno vijeće ocjeni pozitivno, Grad sufinancira i daje izlagački prostor bez naknade te često osigurava bez naknade i ostale tehničke potrebe (npr. čuvanje izložbe, promidžbu i raznorodnu tehnički pomoć). Neizostavan vid potpore koji Grad pruža i mladim umjetnicima je davanje u najam atelijerskih prostora po iznimno povoljnim cijenama što se ostvaruje u suradnji s najstarijom strukovnom likovnom udrugom u Rijeci – Hrvatskim društvom likovnih umjetnika Rijeka.

Na području **dramske umjetnosti, plesa i pokreta** Grad Rijeka podupire niz udruga koje imaju kontinuirane godišnje programe dramske umjetnosti, plesa i pokreta, gostujuće dramske predstave te stručna usavršavanja u scenskim zanimanjima - dramaturgija, scenografija, mima, plesna pedagogija i sl. Pruža se potpora programima koji istražuju mogućnosti novih prostora i lokacija u gradu. U skladu s tim je Studentskom kulturnom

centru Sveučilišta u Rijeci osigurana potpora za dramske programe u dvorani Filodrammatica i Klubu Palach. S obzirom da se riječka scena suvremenog plesa i fizičkog teatra i dalje razvija, Grad podržava sistematsko ulaganje u program i uvjete rada te scene.

U sklopu **knjižne, knjižnične i nakladničke djelatnosti** dugo godina je potican rad udruge Katapult koja je osnovana s ciljem edukacije u izdavaštvu namijenjene svim mladim ljudima zainteresiranim za razvoj vještina i stjecanje znanja iz područja nakladničke djelatnosti i u sklopu koje je objavljeno preko 20 knjiga mladih i neafirmiranih autorica i autora. Također se potiču i programi udruge Centar za kreativno pisanje koji provode programe kreativnog pisanja usmjerene i na populaciju mladih, a čitav niz programa namijenjen mladima poput čitateljskih klubova provodi se kroz redovni program Gradske knjižnice Rijeka.

Kroz **audiovizualnu djelatnost** podržava se niz programa namijenjenih mladima kao što su edukacijski programi i projekti koji okupljaju srednjoškolce i studente te ih upoznaju s različitim fazama filmske produkcije i postprodukcije. Cilj je ovih programa približiti video i digitalne tehnologije mlađoj populaciji i potaknuti ih na aktivno korištenje novih tehnologija u kreativnom izražavanju i promišljanju svijeta u kojem žive i odrastaju. U suradnji Art-kina i Odjela gradske uprave za odgoj i školstvo sustavno se radi na kvalitetnoj edukacija djece i mladih iz osnovnih i srednjih škola. Suradnjom sa Hrvatskom kinotekom odvijat će se edukativni programi koji prate obrazovne programe pojedinih predmeta iz osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja.

Kroz djelatnost **novo medijskih kultura** Grad Rijeka podupire uglavnom vaninstitucionalne programe udruga i pojedinaca. Novi mediji su mlada djelatnost no uspješno etablirana kao područje rada i fenomen u umjetnosti. Oni su izrazito dinamično polje suvremene umjetnosti u kojem se isprepleću nove tehnologije, razne umjetničke discipline uz opredjeljenje ka kritičnom osvrtu društva, s naglaskom ka povezivanju umjetnosti i znanosti. Vijeće za nove medijske kulture razmatra programe i projekte s područja novih kulturnih praksi koje su obilježene prožimanjem razvoja pod utjecajem medijskog i tehnološkog, aktivnom interakcijom socijalnog i kulturnog polja djelovanja u suvremenom kulturnom kontekstu kao što su subkulture, kontrakulture, alternativne kulture, prakse umrežavanja te novim formama djelovanja (novi tip nositelja kulturnih programa npr. neprofitni klubovi koji se bave kulturom, transdisciplinarne “urbane” manifestacije, novi organizacijski oblici djelovanja u kulturi, npr. translokalne zajednice, platforme, intermedijalnost, interdisciplinarnost, itd.).

U sklopu **djelatnosti zaštite i očuvanja kulturnih dobara** pojedinci koji po godinama spadaju u populaciju mladih imaju jednak status i prilike kao ostale starije dobne skupine pri traženju sredstava ili prijavljivanju za izvođenje radova i usluga potrebnih Direkciji za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara Grada Rijeke. To se odnosi na sve aktivnosti: mogu se prijavljivati na natječaje, predlagati programe za sufinanciranje putem Javnih potreba u Kulturi Grada Rijeke ili za sufinanciranje putem Kapitalnih donacija u kulturi Grada Rijeke iz spomeničke rente. U ovoj djelatnosti puno sufinanciranih programa orijentirano je promišljanju i radu mladih u djelokrugu baštine.

Vizija za budućnost

Kultura mladih, bez obzira da li je tretirali kao kulturu od mladih/za mlade ili kao osmišljenost opće javne kulturne sfere u kojima mladi imaju jasno mjesto i ostvaruju interakciju s drugim dobnim skupinama, ima jasno i vidljivo mjesto u Strategiji kulturnog razvitka Grada Rijeke 2013. - 2020. pa tako i periodu koji pokriva Program za mlade Grada Rijeke za razdoblje 2018. - 2022. godine.

U tom će se periodu jasno vidjeti rezultati politike Odjela gradske uprave za kulturu koja je rezultirala osnivanjem Studentskog kulturnog centra u sklopu Sveučilišta u Rijeci, nove politike upravljanja kao i investicijama u prostore Palacha i Filodrammatice, razvojem strategije i radnog prostora za potrebe lokalnih kreativnih industrija te čitavog niza drugih vidljivih i operacionaliziranih inicijativa.

U vidu razvoja kulturnog i kreativnog sektora prepoznaje se važnost poticanja stvaranja poduzetničkih inicijativa u području kreativnih industrija. Grad Rijeka prepoznaje gospodarski potencijal tog sektora te važnost u staranju novih radnih mjesta za mlade, kao i sve osjetljivosti prekarnih radnih uvjeta za taj vid poduzetništva. Unatoč tome što se kreativne industrije nalaze na sjecištu informacijskih tehnologija, poduzetništva i kulturnog stvaralaštva, čime zalaze u visoko profitno gospodarsko područje, postoji niz problema i poteškoća u samoj razvojnoj fazi. Stoga je potrebno poticati stvaranje takvih inicijativa, ali i pružiti adekvatan okvir u kojem će se smanjiti rizici za mlade kreativce.

Te su politike u velikoj mjeri dio zajedničke ambicije Odjela gradske uprave za kulturu, RIJEKA 2020 d.o.o., Sveučilišta u Rijeci i brojnih aktera s nezavisne scene da se Rijeka jasnije profilira kao sveučilišni grad s kulturom kao važnim elementom kvalitete i načina života. Vjerujemo da će ovi stavovi za četiri godine biti jasno vidljivi i mjerljivi u svojim rezultatima u gradu nositelju titule Europske prijestolnice kulture 2020.

Projekt Europska prijestolnica kulture 2020 uvelike se tiče populacije mladih, na više načina. Sam projekt je dimenzioniran i kvantitativno i kvalitativno na skali koja daleko nadilazi dosadašnja iskustva riječkog kulturnog i kreativnog sektora. Stoga je potreban značajan iskorak u obrazovanju i razvoju unutarnjih kompetencija kako bi se projekt na zadovoljavajući način priveo kraju. To zasigurno uključuje brojne mlade, kako kulturne profesionalce, one koji to tek žele postati, ali i brojne druge izvan kulturnog i kreativnog sektora čiji se interesi blisko susreću sa temama i javnim politikama bliskim EPK sadržaju (socijala, ekologija, poduzetništvo, turizam...). EPK ciklus koji traje sve do kraja 2021. godine zahvatit će cijelu jednu generaciju studenata i promijeniti njihovo iskustvo studiranja, prakse, volontiranja, s obzirom da je Sveučilište u Rijeci strateški partner projekta EPK 2020. Već sad je razvidno da će se poticati i ostvarivati brojne programske i razvojne veze između Sveučilišta, njegovih sastavnica i projekta Europska prijestolnica kulture 2020.

CILJEVI I MJERE

CILJ 1. Podizati kvalitetu svakodnevnog života mladih kroz kulturu, umjetnost i umjetnički razvoj

MJERA 1.1.	**Poticanje odgoja publike, razvoja kreativnosti i kulturnog stvaralaštva mladih kroz interdisciplinarnu suradnju**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za kulturu
SURADNICI U PROVEDBI	• Ustanove u kulturi Grada Rijeke • Odjeli gradske uprave • Upravni odjel za odgoj i obrazovanje Primorsko-goranske županije • Srednje škole • Rijeka 2020
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Poticati suradnju između ustanova u kulturi Grada Rijeke te njihovu zajedničku suradnju sa srednjim školama kroz odgoj publike i kulturno stvaralaštvo mladih te upoznavanjem s radom ustanova
Kontinuirano	Surađivati s ostalim odjelima gradske uprave na projektima u kulturi za mlade
Prosinac, 2020.	Definirati i provesti model koji će omogućiti informiranje o i pristupačnost programa u kulturi, kulturne scene te umjetnički razvoj zaposlenim mladima
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj, kvaliteta i posjećenost programa realiziranih kroz interdisciplinarnu suradnju ustanova u kulturi Grada Rijeke sa srednjim školama • Broj, kvaliteta i posjećenost programa realiziranih u suradnji s ostalim odjelima gradske uprave na projektima u kulturi za mlade • Definiran i sproveden model koji uključuje zaposlene mlade u kulturna zbivanja

MJERA 1.2.	**Promocija i poticanje mladih talenata u svim umjetničkim područjima**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za kulturu
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo • Umjetnici
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Poticati umjetničko stvaralaštvo mladih kroz potpore u programu Javne potrebe u kulturi Grada Rijeke

INDIKATORI PROVEDBE	• Broj godišnjih nastupa mladih talentiranih umjetnika • Gradska potpora mladim i talentiranim umjetnicima za njihovo umjetničko usavršavanje i osposobljavanje

MJERA 1.3.	**Uključivanje marginalnih skupina mladih u kulturna zbivanja**
NOSITELJ	Ustanove u kulturi Grada Rijeke
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za kulturu • Rijeka 2020
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Poticati programe u kulturi namijenjene mladima s invaliditetom
Prosinac, 2020.	Definirati i provesti model koji će omogućiti pristupačnost kulturne scene te umjetnički razvoj mladima s invaliditetom
Prosinac, 2020.	Definirati i provesti model koji će omogućiti pristupačnost programa u kulturi, kulturne scene te umjetnički razvoj socijalno ugroženoj populaciji mladih i ostalih marginalnih skupina
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj, kvaliteta i posjećenost programa namijenjenih mladima s invaliditetom • Detektirati marginalne skupine mladih na području kulture • Definirani i sprovedeni modeli koji uključuju mlade s invaliditetom, socijalno ugrožene mlade i mlade ostalih marginalnih skupina u kulturna zbivanja

CILJ 2. Osnažiti kapacitete nezavisne kulturne scene za mlade

MJERA 2.1.	**Razvoj centara nezavisne i studentske kulture**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za kulturu
SURADNICI U PROVEDBI	• Nezavisna kulturna scena • Sveučilište u Rijeci
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2018.	Definirati dugoročni model upravljanja i korištenja prostora infrastrukture kluba Palach i dva kata zgrade Filodrammatice po principu uključivosti i suradnje
Prosinac, 2022.	Definirati dugoročni model upravljanja i korištenja prostora na lokalitetu Marganovo u Harteri po principu uključivosti i suradnje
Kontinuirano	Ulagati u stvaranje primjerenog i vidljivog prostora za djelovanje koncentrirane nezavisne kulturne scene za mlade
Kontinuirano	Ulagati u razvoj ljudskih resursa za djelovanje koncentrirane nezavisne kulturne scene za mlade

INDIKATORI PROVEDBE	• Izrađeni dugoročni modeli upravljanja i korištenja prostora infrastrukture kluba Palach, dva kata zgrade Filodrammatice i prostora na lokalitetu Marganovo • Broj, kvaliteta i posjećenost programa realiziranih na ovim lokacijama • Uspješnost u privlačenju sredstava iz gradskog proračuna i ostalih izvora, primjerice Zaklade Kulture Nove za programe koji se realiziraju na ovim lokacijama

MJERA 2.2.	**Razvoj modela suradnje sa Sveučilištem u Rijeci u domeni organizacije i potpora studentskoj i nezavisnoj kulturnoj sceni mladih**
NOSITELJ	Sveučilište u Rijeci
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za kulturu • Studentski kulturni centar • Rijeka 2020
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2019.	Unaprijediti model suradnje sa Sveučilištem u Rijeci, pogotovo Studentskim kulturnim centrom u domeni organizacije i potpora studentskoj i nezavisnoj kulturnoj sceni mladih
Kontinuirano	Kontinuirano surađivati sa Studentskim kulturnim centrom Sveučilišta u Rijeci
INDIKATORI PROVEDBE	• Razvijen i sproveden model organiziranja studentske i nezavisne scene mladih u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci • Broj godišnje ostvarenih programa od i u suradnji sa Studentskim kulturnim centrom

CILJ 3. Poticati stvaranje i razvoj kreativnih industrija

MJERA 3.1.	**Poticanje interesa mladih za kreativne industrije**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za kulturu
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za poduzetništvo • Upravni odjel za odgoj i obrazovanje Primorsko-goranske županije • Obrazovne institucije • Fizičke i pravne osobe koje se bave kreativnim industrijama • Rijeka 2020
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2020.	Razviti strateški okvir poticanja kreativnih industrija i stvoriti preduvjete za privlačenje inicijativa iz uže i šire regije

Kontinuirano	Poticati poduzetničke projekte koji povezuju umjetničko stvaralaštvo i tehnološke inovacije
Prosinac, 2022.	Razviti profilirane programe za srednje škole Grada Rijeke u objektu novog inkubatora kreativnih industrija
Kontinuirano	Sudjelovanje u razvoju obrazovnih programa koji će ojačati kompetencije mladih za rad u kreativnim industrijama
Kontinuirano	Aktivno sudjelovanje u zagovaranju javnih politika s ciljem fiskalnog rasterećenja na području stvaralaštva u kreativnim industrijama
INDIKATORI PROVEDBE	• Izrađen strateški okvir poticanja stvaranja i razvoja kreativnih industrija te povezivanja mladih kreativaca u riječku kreativnu zajednicu • Broj i uspješnost poduzetničkih projekata koji povezuju umjetničko stvaralaštvo i tehnološke inovacije • Uspostavljena komunikacija inkubatora prema srednjim školama i organizirani posjeti • Razvijeni obrazovni programi koji podržavaju razvoj kompetencija za rad u kreativnim industrijama

MJERA 3.2.	**Stvaranje infrastrukturnih uvjeta za razvoj kreativnih industrija**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za kulturu
SURADNICI U PROVEDBI	• Odjel gradske uprave za poduzetništvo • Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem • Obrazovne institucije • Fizičke i pravne osobe uključene u kreativne industrije
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2021.	Urediti prostor prilagođen inkubatoru kreativnih industrija i društvenih inovacija kroz primjerene razvojne uvijete i opremu
Prosinac, 2021.	Uspostaviti akcelerator i start-up inkubator u navedenom prostoru
Prosinac, 2022.	Povezati inkubator sa ciljanim korisnicima: maturanti srednjih škola, studenti, mladi talenti, kreativni poduzetnici, privatne firme u domeni kreativnih industrija, developeri, inovatori, obrti, nevladine udruge i društva koja se bave socijalnim inovacijama
Prosinac, 2022.	Uspostaviti mrežu suradnje s ostalim fizičkim i pravnim osobama uključenim u kreativne industrije u regiji
INDIKATORI PROVEDBE	• Stvoreni infrastrukturni preduvjeti za inkubator kreativnih industrija i društvenih inovacija • Pokrenut akcelerator i start-up inkubator • Umrežavanje inkubatora sa ciljanim korisnicima • Uspostavljeni partnerski odnosi s ostalim fizičkim i pravnim osobama uključenim u kreativne industrije u regiji

CILJ 4. Stvoriti uvjete za djelovanje riječke urbane i alternativne glazbene scene mladih u klupskim prostorima

MJERA 4.1.	**Izrada kriterija potpore jasnim, profiliranim programskim usmjerenjima urbane i alternativne glazbene scene mladih u postojećim klupskim prostorima**
NOSITELJ	Odjel gradske uprave za kulturu
SURADNICI U PROVEDBI	• Kulturno vijeće za glazbenu i glazbeno-scensku djelatnost • Organizatori klupske glazbene scene • Fizičke i pravne osobe koje djeluju na lokalnoj glazbenoj sceni
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Prosinac, 2018.	Definirati kriterije potpore uključivši u izradu Kulturno vijeće za glazbenu djelatnost
Kontinuirano	Osigurati kontinuirani i definirani budžet namijenjen klupskoj i ostaloj alternativnoj glazbenoj sceni kroz program Javnih potreba Grada Rijeke
INDIKATORI PROVEDBE	• Definiran sustav potpore programa u klupskim prostorima slijedeći distinkciju između umjetničke i komercijalno-ugostiteljske ponude • Broj programa profiliranog sadržaja usmjerenog prema mladima srednjoškolske i studentske populacije u riječkim klupskim prostorima

6. Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme

Temelj područja „Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme“ je koncept aktivnog sudjelovanja mladih u aktivnostima iz područja sporta i tehničke kulture, sve u cilju kvalitetnog provođenja slobodnog vremena, te poboljšanja psihofizičke i tjelesne sposobnosti odnosno tehničke pismenosti, a time i zdravlja i znanja mladih, pri čemu se dugoročno kreira kultura bavljenja sportom.

Sport i tehnička kultura u funkciji kvalitetno provedenog slobodnog vremena

Sport

Programska djelatnost sporta u lokalnoj zajednici temelji se primarno na Zakonu o sportu (NN71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12j, 94/13, 85/15 i 18/16), kao i na Strategiji razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2014. – 2020. godine,.

Odredbama Zakona o sportu određeno je da Zajednica sportskih udruga grada Rijeke Riječki sportski savez objedinjuje i usklađuje programe sporta te Gradu Rijeci predlaže Program javnih potreba u sportu i sudjeluje u njegovu ostvarivanju. Navedeni Program Grad Rijeka temeljem odredbi Zakona o sportu donosi zajedno s godišnjim proračunom.

Odredbama Zakona o udrugama (NN 74/14) određeno je na dalje da Grad Rijeka kao jedinica lokalne samouprave financira provedbu **Programa javnih potreba u sportu** na temelju provedenog javnog poziva, kojeg sukladno ovlastima sadržanim u Zakonu o sportu provodi Riječki sportski savez.

U samom sportu postoji nekoliko sustava: profesionalni sport, amaterski sport, školski i sveučilišni (studentski) sport, sport osoba s invaliditetom i rekreacijski sport.

Sport ima nekoliko društvenih uloga, a njegova dobrobit više dimenzija:

- **Zdravstvena**: sport kratkoročno i dugoročno povećava razinu psiho-fizičkog zdravlja članova zajednice, a djeluje i preventivno. Poboljšava kvalitetu života, a u društvu koje stari tjelesna aktivnost može imati pozitivan učinak na zdravlje starijih.
- **Odgojno-obrazovna**: sport jača individualne i grupne kompetencije, a ima i značajne socijalne i edukativne vrijednosti. Također, sudjelovanje i volontiranje u sportskim organizacijama pruža prilike i mogućnosti za iskustvo i neformalno obrazovanje.
- **Socijalna**: sport je najmasovnije područje dobrovoljnih aktivnosti u Europi te čini plodno tlo za socijalno uključivanje jer uključuje sve građane bez obzira na spol, rasnu pripadnost, dob, posebne potrebe, religiju i uvjerenje, seksualnu orijentaciju i društvenu ili ekonomsku sredinu.
- **Kulturna**: redovito bavljenje sportsko-rekreacijskim aktivnostima obilježava visoku razinu svijesti pojedinaca i cijeloga društva jer se smatra važnim faktorom određenja kvalitete života u nekoj zajednici. Sport pomaže u kreiranju identiteta i zbližavanju ljudi.
- **Ekonomska**: sport i sa sportom povezane gospodarske aktivnosti, poput sportske industrije, imaju znatan i rastući ekonomski značaj u europskim zemljama. Ovo

potvrđuje i Europska komisija koja navodi kako je sport „dinamičan i brzo rastući sektor sa podcijenjenim makroekonomskim učincima“ te može poslužiti kao oruđe za lokalni i regionalni razvoj (kroz brandiranje neke zajednice), urbanu regeneraciju te ruralni razvoj. No, sport povećava i učinkovitost pojedinaca na osobnom, obiteljskom, poslovnom i društvenom planu, smanjuje se broj bolovanja i pobolijevanja; razvijaju se sadržaji kojima se povećava turistički potencijal te gospodarska aktivnost, djeluje pozitivno na smanjenje delikvencija i ovisnosti.

Vrijednosti koje se prenose sportom pomažu u razvoju znanja, motivacije, vještina i spremnosti za osobni napor, timskog sudjelovanja, načela poput poštene igre, poštivanja pravila igre, poštivanja drugih, solidarnosti i disciplini, kao i organizaciji amaterskih neprofitnih sportskih klubova te volontiranju. Sve navedeno **jača aktivno građanstvo** i doprinosi stvaranju socijalnog kapitala zajednice.

Kada se govori o zdravstvenim učincima tjelesnog vježbanja, znanstveni dokazi sugeriraju da značajni pozitivni učinci na zdravlje nisu ograničeni na sport u užem smislu (trening i natjecanje), već mogu biti postignuti redovitim tjelesnim vježbanjem nižega i srednjega intenziteta, kao što su vožnja biciklom ili brzo hodanje.

Nedostatak tjelesne aktivnosti povećava pojavu prekomjerne tjelesne težine, pretilosti i cijeli niz kroničnih bolesti, poput srčano-žilnih i šećerne bolesti, koje smanjuju kvalitetu života, ugrožavaju živote pojedinaca te predstavljaju teret za zdravstvene proračune i gospodarstva. Svjetska zdravstvena organizacija preporučuje najmanje 30 minuta umjerene tjelesne aktivnosti (koja može uključiti sport, ali ne mora biti ograničena na njega) dnevno za odrasle, a 60 minuta za djecu. Državna i lokalna tijela te sportske organizacije trebale bi zajedničkim akcijama pridonositi postizanju tog cilja.

Sport uvelike pridonosi **gospodarskoj i društvenoj koheziji** i društvima koja su u većoj mjeri integrirana. Iz tog razloga svi stanovnici bi trebali imati **pristup sportu**, uzimajući u obzir posebnu ulogu koju sport ima za mlade. Iz navedenog razloga nužno je osigurati mogućnost bavljenja sportskim aktivnostima za što veći broj mladih, u cilju povećanja kvalitete njihovih života odnosno zdravlja. Osim toga, radna skupina identificirala je viziju za naredno razdoblje koje se odnosi na stvaranje ozračja posebne skrbi lokalne zajednice o kvaliteti života mladih kroz bavljenje sportskim aktivnostima

S obzirom na **važnost cjeloživotnog bavljenja sportom**naglasak je stavljen na prijedlog razvoja sportsko-rekreativnih aktivnosti mladih te razvoj sveučilišnog sporta, čime bi se kroz Program za mlade Grada Rijeke i rad Savjeta mladih dao doprinos poboljšanju i daljnjem razvoju aktivnosti koje već provodi Grad Rijeka unutar Programa javnih potreba u sportu u suradnji sa Zajednicom sportskih udruga grada Rijeke *Riječki sportski savez* i ostalim institucionalnim partnerima.

Tehnička kultura

Tehnička kultura nas **okružuje** i svakodnevno dolazimo u dodir s nekim njezinim područjem. To je astronomija, ekologija, foto kino video tehnika, informatika/kibernetika/robotika, modelarstvo, maketarstvo, podvodne aktivnosti, prometna kultura, radio tehnika, tehničko-sportske aktivnosti na moru i vodi, inovatorstvo, zrakoplovstvo, politehnika. Upravo zato je

važno posvetiti dužnu pažnju mladima i njihovom formalnom ili neformalnom obrazovanju u cilju podizanja tehničke pismenosti, što u konačnici ne donosi korist samo pojedincu, već i društvenoj zajednici.

Drugim riječima, tehnička kultura je izuzetno važan segment društvenog života i preduvjet njegova razvoja. Stupanj tehničke pismenosti određuje bitno i stupanj uspješnosti određene društvene zajednice i pojedinaca koje istu sačinjavaju. Upravo stoga drži se izuzetno bitnim **povećati tehničku pismenost mladih** Rijeke.

Programska djelatnost tehničke kulture u lokalnoj zajednici temelji se primarno na Zakonu o tehničkoj kulturi (NN 76/93, 11/94 i 38/09) kao *lex specialisu* za područje djelatnosti tehničke kulture i Strategiji razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2014 - 2020., Sredstva namijenjena sufinanciranju programske djelatnosti tehničke kulture osiguravaju se Proračunom Grada Rijeke, sukladno odredbama Zakona o tehničkoj kulturi i proračunskog zakonodavstva, u postupku kojeg neposredno provodi Grad Rijeka kao jedinica lokalne samouprave.

Svrha **Programa javnih potreba u tehničkoj kulturi Grada Rijeke** je programskim ciljevima sustavno usmjeravati **razvoj tehničke kulture**, poglavito kroz aktivnosti obrazovanja u području tehničke kulture, promocije tehničke kulture, poticanja izvrsnosti, nagrada i priznanja za tehnička postignuća.

Obrazovanje u području tehničke kulture navedeno je pri nabrajanju unutar Programa na prvom mjestu, uzimajući u obzir važnost istoga, te razvojni potencijal koji sa sobom nosi podizanje tehničke pismenosti građana, poglavito mladih, omogućujući im **lakše zaposlenje** u atraktivnijim i bolje plaćenim zanimanjima

Iz navedenih razloga razvidno je kako je nužno u narednom razdoblju osigurati povećanje tehničke pismenosti mladih te stvaranje ozračja posebne skrbi lokalne zajednice o kvaliteti života mladih kroz bavljenje aktivnostima iz područja tehničke kulture.

Ciljevi:

1. Unaprjeđenje zdravlja mladih kroz promociju postojećih i daljnji razvoj sportskih i rekreativnih manifestacija (aktivnosti) odnosno programa za mlade (od 15 do 30 godina) pod geslom „Bavljenje sportom je IN – budi i ti IN“, uz stvaranje sustava vrijednosti kvalitetne provedbe slobodnog vremena i uključivanja većeg broja mladih u sportske i rekreativne aktivnosti
2. Osiguranje primjerenih prostornih uvjeta za bavljenje sportom i stručnog kadra provoditelja aktivnosti,
3. Razvoj studentskog (sveučilišnog) sporta.
4. Povećanje tehničke pismenosti mladih Rijeke

CILJEVI I MJERE

CILJ 1.: Poboljšanje zdravlja mladih kroz mladih kroz bavljenje sportskim aktivnostima , uz stvaranje sustava vrijednosti kvalitetne provedbe slobodnog vremena i uključivanja većeg broja mladih u sportsko- rekreativne aktivnosti

MJERA 1.1.	**Organizacija i provedba sportskih i rekreativnih manifestacija (aktivnosti) odnosno programa za mlade, uz uključivanje većeg broja mladih u iste**
NOSITELJ	Grad Rijeka Riječki sportski savez
SURADNICI U PROVEDBI	• Sportske udruge • udruge iz djelatnosti zdravstva • Riječki sportski sveučilišni savez
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Povećanje broja raznih sportskih i rekreativnih manifestacija/programa, kao i aktivnosti uz uključivanje mladih u organizaciju istih (naročito aktivnosti u prirodi poput rekreativnog hodanja, bicikliranja, šetnje, bavljenje ekstremnim sportovima),kao i osiguranje prostora u gradu za druženje mladih, primjerice u gradskim parkovima, razvoj suradnje s mjesnim odborima u pogledu provedbe sportskih aktivnosti, s posebnim naglaskom na sudjelovanje mladih
Kontinuirano	Popularizacija postojećih i novih sportskih i rekreativnih manifestacija (aktivnosti) odnosno programa, te promocija i veća vidljivost pojedinih sportova (pod geslom „Gledaj (u)druge“) u medijima, uz osiguran tzv. „jeftiniji pristup“ sportskim lokacijama za mlade, kao i provođenje odgovarajućih kampanja poput „Dan bez auta“ u cilju poticanja mladih na rekreativno bavljenje sportom, primjerice rekreativnim hodanjem, biciklizmom i sl.
Kontinuirano	Vrednovanje uspjeha u sportu putem nagrada i priznanja
Kontinuirano	Edukacija mladih o dobrobiti bavljenja sportom
Kontinuirano	Poticanje društvene odgovornosti u poslovanju gospodarskih subjekata kroz naglašavanje njihove važnosti u promidžbenim aktivnostima sportskih i rekreativnih manifestacija (aktivnosti) odnosno programa
Kontinuirano	Izrada Strategije razvoja sporta Grada Rijeke
INDIKATORI PROVEDBE	• Veći broj organiziranih sportskih i rekreativnih događaja odnosno programa s posebnim naglaskom na sudjelovanju mladih, uz uključenje mladih u organizaciju istih, uređenje šetnica, uređenje prostora za druženje mladih primjerice u gradskim parkovima, formiranje biciklističkih staza i određenje mjesta u gradu za odlaganje bicikala, poboljšanje uvjeta za bavljenje ekstremnim sportovima i dr., veći broj medijskih članaka posvećenih sportu, uz naglasak na većoj promociji sporta, pojeftinjenje pristupa sportskim lokacijama za mlade, povećanje broja kampanja u cilju poticanja mladih na rekreativno bavljenje sportom, veći broj sportskih aktivnosti

	organiziranih u suradnji s mjesnim odborima • Veći broj mladih uključenih u različite sportske i rekreativne događaje • Povećanje stupnja dostupnosti bavljenja sportom mladih i motiviranosti istih na bavljenje sportom • Formiranje „rekreativnih grupa“ unutar postojećih amaterskih sportsko-natjecateljskih udruga • Održavanje sportskih kampova • Povećanje razine sufinanciranja rekreativnih programa mladih od strane lokalne samouprave • Sinergija lokalnih zajednica riječke aglomeracije vidljiva kroz zajedničke projekte odnosno programe razvoja sporta odnosno sportske rekreacije • Umrežavanje sportskih organizacija, kao i drugih organizacija civilnog društva čija je djelatnost zdravlje (horizontalna i vertikalna povezanost), radi provedbe zajedničkih programa pod geslom „umrežavanjem do sinergije“ • Provedena komunikacijska kampanja u cilju vidljivosti postojećih programa i aktivnosti kojima se provode ciljevi zdravlja za mlade i povećanje informiranosti mladih o postojećim i novim programima odnosno aktivnostima • Stvaranje sustava nagrada i priznanja lokalne samouprave • Održavanje radionica o vrijednostima bavljenja sportom pod vodstvom vrhunskih riječkih sportaša • Povećanje sponzorstva u sportu od strane gospodarskih subjekata • Donošenje i primjena smjernica sadržanih u Strategiji razvoja sporta Grada Rijeke u funkciji razvoja sportskih i rekreativnih aktivnosti

CILJ 2.: Osiguranje primjerenih prostornih uvjeta za bavljenje sportom mladih i stručnog kadra provoditelja aktivnosti

MJERA 2.1.	**Osigurati prostorne i kadrovske uvjete za aktivno bavljenje rekreativnim i amaterskim sportom za mlade**
NOSITELJ	Grad Rijeka Riječki sportski savez
SURADNIK U PROVEDBI	• Sportske udruge • Riječki sportski sveučilišni savez
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Razvoj prostornih uvjeta za aktivno bavljenje rekreativnim i amaterskim sportom za mlade
Kontinuirano	Razvoj stručnog kadra provoditelja aktivnosti
INDIKATORI PROVEDBE	• Povećanje broja sportskih objekata i uređenih sportskih rekreacijskih površina u gradu (sportsko rekreacijski parkovi

	opremljeni spravama za vježbanje, biciklističke staze, vježbalište na otvorenom i dr.) • Porast broja stručnog kadra provoditelja aktivnosti te ulaganja u stručan razvoj istih

CILJ 3.: Razvoj studentskog (sveučilišnog) sporta

MJERA 3.1.	**Uključivanje studenata u organizirane sportske i rekreativne aktivnosti**
NOSITELJ	Riječki sportski sveučilišni savez
SURADNIK U PROVEDBI	• Grad Rijeka • Riječki sportski savez • sportske udruge
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Razvoj sustava organiziranih sportskih i rekreativnih aktivnosti studenata uključivanjem studenata u sustav sveučilišnog sporta i/ili natjecanja amaterskih sportskih udruga, kao i organiziranih rekreativnih programa za studente
Kontinuirano	Poticanje studenata na bavljenje sportom uz poboljšanje medijskog praćenja akademskog sporta kroz gradske komunikacijske kanale odnosno medije
Kontinuirano	Razvoj prostornih, kao i materijalno tehničkih uvjeta za realizaciju akademskog sporta
INDIKATORI PROVEDBE	• Povećanje broja organiziranih sportskih i rekreativnih aktivnosti studenata • Povećanje broja studenata uključenih u sportske i rekreativne aktivnosti • Porast medijske popraćenosti studentskih sportskih događanja • Poboljšanje prostornih kao i materijalno-tehničkih uvjeta za realizaciju aktivnosti akademskog sporta

CILJ 4.: Povećanje tehničke pismenosti mladih Rijeke

MJERA 1.1.	**Informiranje mladih o mogućnostima sudjelovanja u aktivnostima iz područja tehničke kulture**
NOSITELJ	Grad Rijeka Zajednica tehničke kulture Rijeka Centar tehničke kulture Rijeka
SURADNIK U PROVEDBI	Udruge iz područja tehničke kulture
ROK PROVEDBE	**ZADACI**

Kontinuirano	Objavljivanje informativnih članaka na portalu za mlade iz Rijeke u cilju promocije i veće vidljivosti djelatnosti tehničke kulture, uz unapređenje postojeće zastarjele organizacije manifestacija neinteresantne u postojećem obliku mladima
Kontinuirano	Informativne aktivnosti usmjerene na mlade s ciljem informiranja o mogućnostima za uključivanje u aktivnosti iz područja tehničke kulture
Kontinuirano	Objavljivanje medijskih članaka o aktivnostima iz područja tehničke kulture usmjerenih na mlade
Kontinuirano	Fokusiranje na područja tehničke kulture koja mladima donose razvoj novih
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj informativnih članaka na portalu za mlade iz Rijeke, odvajanje aktivnosti i povećana prisutnost tehničke kulture u javnosti, cjelogodišnja prezentacija aktivnosti u vidu periodičnog kontinuiranog održanja manifestacija, poput „Dani tehničke kulture“, „Dani robotike“, „Dani programiranja“, „Europski tjedan računalne znanosti“ i sl., atraktivnija organizacija manifestacija na način interesantan mladima • Broj informativnih aktivnosti usmjerenih na mlade s ciljem informiranja o mogućnostima za uključivanje u aktivnosti iz područja tehničke kulture • Broj medijskih članaka o aktivnostima iz područja tehničke kulture usmjerenih na mlade • Povećanje broja mladih u područjima tehničke kulture koja istima donose razvoj novih vještina, poboljšanje organizacije manifestacija tehničke kulture na mladima interesantan način

MJERA 1.2.	**Poticati i promovirati izvrsnost u području tehničke kulture**
NOSITELJ	Grad Rijeka Zajednica tehničke kulture Rijeka
SURADNIK U PROVEDBI	• Udruge iz područja tehničke kulture
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Dodjela nagrada mladim tehničarima (za postignute rezultate na lokalnim, regionalnim, državnim i međunarodnim natjecanjima; nagrade Grada Rijeke, uspostavljanje nagrade za uspješne mlade osobe)
Kontinuirano	Objavljivanje medijskih članaka o uspjesima mladih tehničara iz Rijeke
INDIKATORI PROVEDBE	• Broj dodijeljenih nagrada mladim tehničarima (za postignute rezultate na lokalnim, regionalnim, državnim i međunarodnim natjecanjima; nagrada Grada Rijeke, uspostavljanje nagrade za uspješne mlade osobe). • Broj medijskih članaka o uspjesima mladih tehničara iz Rijeke. • Broj financijskih potpora kojima se potiče sudjelovanje mladih iz Rijeke na natjecanjima iz područja tehničke kulture.

MJERA 1.3.	**Povećati (samo)zapošljivost mladih omogućavanjem edukacija u području tehničke kulture**
NOSITELJ	Zajednica tehničke kulture Rijeka Centar tehničke kulture Rijeka
SURADNIK U PROVEDBI	• Grad Rijeka • udruge iz područja tehničke kulture
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Izrada popisa organizacija iz Rijeke koje nude edukacije u području tehničke kulture koje su usmjerene na mlade osobe
Kontinuirano	Uključivanje mladih iz Rijeke u edukacije iz tehničke kulture
Kontinuirano	(Samo)zaposlenje mladih po edukaciji
Kontinuirano	Osiguranje besplatnih edukacija za mlade, posebno onih iz socijalno ugroženih skupina
Kontinuirano	Oformljenje većeg broja tehničkih laboratorija
INDIKATORI PROVEDBE	• Izrađen popis organizacija iz Rijeke koje nude edukacije u području tehničke kulture koje su usmjerene na mlade osobe. • Broj mladih iz Rijeke uključenih u edukacije iz tehničke kulture. • Broj mladih koji 6 mjeseci nakon uključivanja u edukacije imaju posao ili su se samozaposlili. • Omogućiti besplatno uključivanje u edukacije iz područja tehničke kulture mladim osobama, posebice onima koji spadaju u socijalno ugrožene skupine. • Oformiti veći broj tehničkih laboratorija u kojima su zadovoljeni uvjeti za provedbu aktivnosti iz područja tehničke kulture (dostupni su alati, strojevi, uređaji, edukatori, mentori itd.)

MJERA 1.4.	**Jačanje kapaciteta udruga iz područja tehničke kulture za rad s mladima**
NOSITELJ	Centar tehničke kulture Rijeka Zajednica tehničke kulture Rijeka
SURADNIK U PROVEDBI	• Grad Rijeka • Udruge iz područja tehničke kulture
ROK PROVEDBE	**ZADACI**
Kontinuirano	Izrada popisa udruga iz tehničke kulture iz Rijeke čiji je rad usmjeren na mlade
Kontinuirano	Izrada analize potreba za edukacijom članova, volontera i zaposlenika udruga iz područja tehničke kulture za rad s mladim osobama
Kontinuirano	Osmišljavanje plana edukacija članova, volontera i zaposlenika udruga iz područja tehničke kulture za rad s mladim osobama
Kontinuirano	Educirati članove, volontere i zaposlenike udruga na edukacijama usmjerenim na rad s mladima
INDIKATORI	• Izrađen popis udruga iz tehničke kulture iz Rijeke čiji je rad

PROVEDBE	usmjeren na mlade. • Izrađena analiza potreba za edukacijom članova, volontera i zaposlenika udruga iz područja tehničke kulture za rad s mladim osobama. • Osmišljen plan edukacija članova, volontera i zaposlenika udruga iz područja tehničke kulture za rad s mladim osobama. • Broj educiranih članova, volontera i zaposlenika udruga na edukacijama usmjerenim na rad s mladima.

KORISTENI IZVORI

1. Državni zavod za statistiku (2011.). Popis stanovništva 2011. (dostupno na: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/censuslogo.htm)
2. European Commission (2014.). Compulsory Education in Europe 2014/15: Eurydice – Facts and Figures 2014 (dostupno na: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/facts_and_figures/compulsory_education_EN.pdf).
3. European Commission (2014.). Young people and drugs (dostupno na: ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/flash/fl_401_en.pdf).
4. European Commission (2015.). Their Future is Our Future (dostupno na: http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/project_synopses/kina27205enc.pdf#view=fit&pagemode=none)
5. Eurostat (2015.). Youth unemployment trends (dostupno na: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Youth_unemployment_trends)
6. Ilišin V., Bouillet D., Gvozdanović A., Potočnik D. (2013.). Mladi u vremenu krize. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu (dostupno na: http://library.fes.de/pdf-files/bueros/kroatien/12580.pdf)
7. Ilišin, V. i Spajić-Vrkaš, V. (2015.). Potrebe, problemi i potencijali mladih u Hrvatskoj - Istraživački izvještaj. Zagreb: Ministarstvo socijalne politike i mladih (dostupno na: http://www.mspm.hr/UserDocsImages//AA1//Potrebe,%20problemi%20i%20potencijali%20mladih%20u%20Hrvatskoj%20-%20zavr%C5%A1ni%20izvje%C5%A1taj%20istra%C5%BEivanja.pdf).
8. Izvještaj o provedbi Socijalnog programa Grada Rijeke u 2016. (neobjavljeno, izvor: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb)
9. Kardum, I., Dankić, K. (2014.). Istraživanje učinkovitosti Socijalnog programa Grada Rijeke, Smjernice za unapređenje socijalnog programa (neobjavljeno, izvor: Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb).
10. Kardum, I., Gračanin, A., Dankić, K. i Perhat, A. (2008). *Mentalno zdravlje Riječana / Mental Health of Rijeka's citizens.* Rijeka: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb.
11. Kardum, I., Gračanin, A., Dankić, K., Mušković, K. i Perhat, A. (2007). *Ponašamo li se zdravo u Rijeci? / Health Behaviour in Rijeka: How Healthy is it?.* Rijeka: Grad Rijeka, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb.
12. Mandatno izvješće 2013. – 2017. (2017.). Rijeka: Grad Rijeka (dostupno na: https://www.rijeka.hr/wp-content/uploads/2017/04/Mandatno-izvje%C5%A1%C4%87e-2013-2017.pdf).
13. Microsoft Hrvatska, Objava za medije od 12. travnja 2017. (dostupno na: https://www.microsoft.com/hr-hr/about/12-04-2017.aspx).
14. Mjesečni bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (dostupno na: http://www.hzz.hr/default.aspx?id=10052).
15. Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine (2014.). Zagreb: Ministarstvo socijalne politike i mladih (dostupno na: http://www.mspm.hr/istaknute-teme/mladi-1683/nacionalni-program-za-mlade/1848).
16. Odluka o socijalnoj skrbi, Službene novine Grada Rijeke broj 3/17 (dostupno na: http://sn.rijeka.hr/2017/04/odluka-o-socijalnoj-skrbi-2/).

17. Opći program mjera za poticanje razvoja poduzetništva na području grada Rijeke (Službene novina Grada Rijeke 7/14) (dostupno na: http://sn.rijeka.hr/2014/05/opci-program-mjera-poticanja-razvoja-poduzetnistva-na-podrucju-grada-rijeke/).
18. Podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, PS Rijeka (dostupno na: http://www.mirovinsko.hr/default.aspx?ID=2555).
19. Prijedlog zaključka o financiranju projekataprograma ustanova u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi iznad državnog standarda u 2016. godini (dostupno na: https://www.rijeka.hr/mayor-session/68-gradonacelnikov-kolegij/?session-announcement=true)
20. Prijedlog-zaključka-o-sufinanciranju-projekataprograma-u-zdravstvenoj-zaštiti-i-socijalnoj-skrbi-u-gradu-Rijeci-u-2016.-godini (dostupno na: https://www.rijeka.hr/mayor-session/69-gradonacelnikov-kolegij/?session-announcement=true).
21. Sočo, A. (ur.) (2011). Mladi: Priprema, pozor, sudjelujte! Sudjelovanje mladih – modeli, mehanizmi, praksa. Zagreb: Mreža mladih Hrvatske (dostupno na: http://www.mmh.hr/files/ckfinder/files/mladi_priprema_pozor_sudjelujte.pdf).
22. Spajić-Vrkaš, V. (2013): Participation, governance and quality education, u: *Governance and Quality Education: General Report from the Prague Forum (24th Session of the Council of Europe Standing Conference of Ministers of Education,* Helsinki, Finland, 26-27 April 2013). Strasbourg: Council of Europe, 32-41.
23. Statut Grada Rijeke, Službene novine Primorsko-goranske županije broj 24/09, 11/10 i 5/13 i Službene novine Grada Rijeke broj 7/14 i 7/16 (dostupno na: http://sn.rijeka.hr/2016/05/statut-grada-rijeke-procisceni-tekst/).
24. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije, Narodne novine, br. 2364, 124/14 (dostupno na: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2364.html).
25. Strategija razvoja Sveučilišta u Rijeci 2014. – 2020. (2014.) Rijeka: Sveučilište u Rijeci (dostupno na: http://www.biotech.uniri.hr/files/Dokumenti/Strategija_UNIRI_2014_2020_HR.pdf).
26. Strategija razvoja Grada Rijeke 2014. – 2020. (2013.) Rijeka: Grad Rijeka (dostupno na: https://www.rijeka.hr/wp-content/uploads/2016/10/Strategija-razvoja-2014-2020.pdf).
27. Taylor, W. David (2008). The Entrepreneur in Youth: An Untapped Resource for Economic Growth, Social Entrepreneurship, and Education". International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, Vol. 14 Issue: 5, pp.367-369 (dostupno na: https://doi.org/10.1108/13552550810897713)
28. Uredba Komisije EU br. 140/2013 o primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju EU na *de minimis* potpore (OJ EU L 352/1)
29. Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, Narodne novine br. 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/106/Zakon-o-autorskom-pravu-i-srodnim-pravima).
30. Zakon o financiranju javnih potreba u kulturi, Narodne novine br. 47/90 ,27/93, 38/09 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/539/Zakon-o-financiranju-javnih-potreba-u-kulturi).
31. Zakon o kulturnim vijećima, Narodne novine br. 48/04, 44/09, 68/13 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/537/Zakon-o-kulturnim-vije%C4%87ima).
32. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15 (dostupno na: https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-politicki-

sustav-drzavnu-upravu-te-lokalnu-i-podrucnu-regionalnu-samoupravu/lokalna-i-podrucna-regionalna-samouprava/842).

33. Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, Narodne novine br. 12/13-pročišćeni tekst i 153/13 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/414/Zakon-o-posredovanju-pri-zapo%C5%A1ljavanju-i-pravima-za-vrijeme-nezaposlenosti).
34. Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva, Narodne novine br. 29/02, 63/07, 53/12 i 56/13 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/527/Zakon-o-poticanju-razvoja-malog-gospodarstva).
35. Zakon o poticanju zapošljavanja, Narodne novine br. 57/12 i 120/12 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/528/Zakon-o-poticanju-zapo%C5%A1ljavanja).
36. Zakon o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, Narodne novine br. 43/96, 44/96 (https://www.zakon.hr/z/698/Zakon-o-pravima-samostalnih-umjetnika-i-poticanju-kulturnog-i-umjetni%C4%8Dkog-stvarala%C5%A1tva).
37. Zakon o socijalnoj skrbi, Narodne novine br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16 i 16/17 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/222/Zakon-o-socijalnoj-skrbi)
38. Zakon o sportu, Narodne novine br. 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15, 19/16 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/300/Zakon-o-sportu).
39. Zakon o tehničkoj kulturi, Narodne novine br. 76/93, 11/94, 38/09 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/796/Zakon-o-tehni%C4%8Dkoj-kulturi).
40. Zakon o udrugama (NN 74/14) (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/64/Zakon-o-udrugama).
41. Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, Narodne novine br. 93/13, 114/13, 41/14 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture).
42. Zakon o upravljanju javnim ustanovama u kulturi, Narodne novine br. 96/01 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/539/Zakon-o-financiranju-javnih-potreba-u-kulturi).
43. Zakon o ustanovama, Narodne novine br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/313/Zakon-o-ustanovama).
44. Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Narodne novine br. 150/08, 155/09, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 154/11, 12/12, 35/12, 70/12, 144/12, 82/13, 159/13, 22/14, 154/14, 70/16 (dostupno na: https://www.zakon.hr/z/190/Zakon-o-zdravstvenoj-za%C5%A1titi).
45. Zdravstveno-statistički ljetopis PGŽ za 2015., Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ (dostupno na: http://www.zzjzpgz.hr/statistika/statistika2015/index.html).

ČLANOVI RADNIH SKUPINA

1. **Obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja**
   - **Koordinatorica poglavlja:**
     - Lana Golob, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
     - Sandra Nuždić, Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo
     - Tatjana Perše, Zavod za informatičku djelatnost
   - **Predstavnik Savjeta mladih Grada Rijeke:**
     - Filip Milneršić
   - **Predstavnici zainteresirane javnosti:**
     - Etem Fazli, *Udruga mladih Roma "Romska budućnost"*
     - Jana Krišković Baždarić, *Sveučilišna knjižnica Rijeka*
     - Maja Ogrizović, *Centar tehničke kulture Rijeka*
     - Mirela Pašić, *Udruga Delta*
     - Gorana Stipeč Brlić, *AO16 d.o.o.*
     - Aleksandar Šušnjar, *Europska studentska unija*
     - Kruno Topolski, *Studentski zbog Sveučilišta u Rijeci*

2. **Zapošljavanje i poduzetništvo**
   - **Koordinatorica poglavlja:**
     - Maja Kordić Sekulić, Odjel gradske uprave za poduzetništvo
   - **Predstavnik Savjeta mladih Grada Rijeke:**
     - Stefan Mataja Mafrici
   - **Predstavnici zainteresirane javnosti:**
     - Nataša Jurković, *Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka*
     - Jelena Lolić, *Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka*
     - Sanja Majkić, *Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka*
     - Maja Ogrizović, *Centar tehničke kulture Rijeka (CTK RIjeka)*
     - Zagorka Prce Veseli, *Centar tehničke kulture Rijeka (CTK RIjeka)*
     - Iva Zelenika, *Conduco d.o.o. Rijeka*

3. **Socijalna i zdravstvena zaštita mladih**
   - **Koordinatorica poglavlja:**
     - dr. sc. Kristina Dankić, Odjel gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
   - **Predstavnica Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb:**
     - Vesna Purković
   - **Predstavnica Savjeta mladih Grada Rijeke:**
     - Ema Karmelić, *Fakultetski odbor svih studenata Medicinskog fakulteta u Rijeci*
   - **Socijalna zaštita mladih - predstavnici zainteresirane javnosti:**
     - Katarina Banov, *Dom za odgoj djece i mladih Rijeka*
     - Kruno Topolski, *Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci*
     - Gorana Birovljević, *Sveučilišni savjetovališni centar*
     - Anita Krištofić, *Art kino Croatia*
     - Antonela Petković, *Centar za socijalnu skrb Rijeka*

- **Zdravstvena zaštita mladih - predstavnici zainteresirane javnosti:**
  - Nataša Dragaš-Zubalj, dr. med., *Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ*
  - Etem Fazli, *Udruga mladih Roma "Romska budućnost" Rijeka*
  - dr. sc. Greta Krešić, izv. prof., *Katedra za hranu i prehranu, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci*
  - Teodora Miketa, *Centar za promicanje zdravlja Miketa*
  - Nikolina Mrduljaš, *Katedra za hranu i prehranu, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci*
  - Nataša Tomljanović, *Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka*

4. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu

- **Koordinatorica poglavlja:**
  - Robert Baus, Odjel za gradsku samoupravu i upravu
  - Maja Homolka, Ured Grada
- **Predstavnik Savjeta mladih Grada Rijeke:**
  - Stefan Mataja Mafrici
- **Predstavnici zainteresirane javnosti:**
  - Etem Fazli, *Udruga mladih Roma Romska budućnost*
  - Marta Berčić, *Društvo za istraživanje i potporu – DIP*
  - Tamara Fabac, *Udruga za razvoj civilnoga društva SMART*
  - Marta Hauser, *Udruga za razvoj civilnoga društva SMART*
  - Maja Uršić Staraj – *Udruga DELTA*

5. Kultura i mladi

- **Koordinatorica poglavlja:**
  - Iva Kelentrić, Odjel gradske uprave za kulturu
- **Predstavnik Savjeta mladih Grada Rijeke:**
  - Leo Šamanić
- **Predstavnici zainteresirane javnosti:**
  - Bernard Koludrović, *Alumni klub kulturalnih studija u Rijeci - cultexchange*
  - Nataša Tomljanović, *Centar za odgoj i obrazovanje Rijeka*

6. Sport, tehnička kultura i slobodno vrijeme

- **Koordinator poglavlja:**
  - Renato Kostović, Odjel gradske uprave za sport i tehničku kulturu
- **Predstavnica Odjela gradske uprave za sport i tehničku kulturu:**
  - Eugenija Perić, savjetnica za programe tehničke kulture
- **Predstavnici zainteresirane javnosti:**
  - Ivana Aničić, *Riječki športski sveučilišni savez*
  - Hana Galogaža, Centar tehničke kulture Rijeka
  - Goran Gračanin, Dom mladih Rijeka
  - Damir Gruber, *TRIATLON KLUB RIVAL – RIJEKA*
  - Kazimir Mihić, Zajednica tehničke kulture Rijeka
  - Bojan Sušanj, Riječki sportski savez
  - Andrea Vukašinović, *Društvo za istraživanje i potporu (DIP)*